

M.A. – Ist Year

SEM – I & II

Previous Year

Question Papers

“ECONOMICS”

Academic Year:

(2018-19)

Please Note: This set has been prepared based on the papers received to us from the Examination Cell. It may have missing papers on non-availability of the same.

SK - 118

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Part - I) (Semester - I) Examination,
April - 2019
ECONOMICS (Paper - EC - I) (CBCS - Revised)
Micro Economic Analysis
Sub. Code : 72395**

Day and Date : Monday, 15 - 04 - 2019

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :
- 1) All Questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Multiple choice questions :

- A) Choose correct answer from the given alternatives. (2 marks each) [10]
- i) From particular to general means _____ of analysis.
 - a) Deductive approach
 - b) Inductive approach
 - c) Micro approach
 - d) Macro approach
 - ii) The equilibrium of the firm is attained at _____.
 - a) $MR=MC$
 - b) $MR=AR$
 - c) $AC=MC$
 - d) $AR=AC$
 - iii) Revision of demand theory is developed by _____.
 - a) Samuelsson
 - b) Marshall
 - c) Hicks
 - d) None of the above
 - iv) Total production cost = _____.
 - a) Money cost + Real cost
 - b) Average cost + Marginal cost
 - c) Fixed cost + Other cost
 - d) Fixed cost + Variable cost

P.T.O.

v) Marginal productivity theory is related to _____

- a) Commodity market b) Factor Market
c) Labour Market d) Capital market

B) Answer in one or two sentence. (2 marks each) [10]

- i) Give the definition of Indifference curve.
ii) What is meant by price effect?
iii) Give the full form of CES production function.
iv) Give two characteristics of Monopolistic Competition
v) What is meant by Marginal production?

Q2) Critically evaluate the revealed preference theory. [20]

OR

Explain the duopoly model of Cournot.

Q3) Explain the Euler's theorem. [20]

OR

Explain Baumol's sales revenue maximisation model.

Q4) Write short notes (Any Four out of Six) : [20]

- a) Deductive Method of Analysis.
b) Cobb-Douglas Production function.
c) Kinked Demand Curve.
d) Bilateral Monopoly.
e) Bain's limit pricing theory.
f) Elasticity of technical substitution.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न :

अ) दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

[10]

- i) विशिष्टाकडून सामान्याकडे म्हणजे विश्लेषणाचा
- अ) निगमन दृष्टिकोन ब) विगमन दृष्टिकोन
क) सूक्ष्म दृष्टिकोन ड) स्थूल दृष्टिकोन
- ii) या ठिकाणी उद्योगसंस्था संतुलनात असते.
- अ) सीमांत प्राप्ती = सीमांत खर्च ब) सीमांत प्राप्ती = सरासरी प्राप्ती
क) सरासरी खर्च = सीमांत खर्च ड) सरासरी प्राप्ती = सरासरी खर्च
- iii) मागणी नियमाच्या फेरमांडणीचा सिध्दांत यांनी विकसित केला.
- अ) सॅम्युल्सन ब) मार्शल
क) हिक्स ड) यापैकी नाही
- iv) एकूण उत्पादन खर्च =
- अ) पैशातील खर्च + वास्तव खर्च
ब) सरासरी खर्च + सीमांत खर्च
क) स्थिर खर्च + इतर खर्च
ड) स्थिर खर्च + बदलता खर्च
- v) सीमांत उत्पादकता सिध्दांत शी संबंधित आहे.
- अ) वस्तू बाजार ब) घटक बाजार
क) श्रम बाजार ड) भांडवल बाजार

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

- i) समवृत्ती वक्राची व्याख्या सांगा.
ii) किंमत परिणाम म्हणजे काय?
iii) CES उत्पादन फलाचे पूर्णरूप सांगा.
iv) मक्तेदारीयूक्त स्पर्धेची दोन वैशिष्ट्ये सांगा.
v) सीमांत उत्पादन म्हणजे काय?

प्र.2) अभिव्यक्त पसंती सिध्दांताचे टिकात्मक परिक्षण करा.

[20]

किंवा

कुर्णेचे व्दयाधिकारी प्रतिमान स्पष्ट करा.

प्र.3) युलरचा प्रमेय स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

बाउमोलचे विक्री प्राप्ती महत्तमीकरण प्रतिमान स्पष्ट करा.

प्र.4) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) विश्लेषणाची निगमन पध्दती.
- ब) कॉब-डग्लस उत्पादन फलन.
- क) बाकदार मागणी वक्र.
- ड) व्दिपक्षीय मक्तेदारी
- इ) बेनचा भर्यादा किंमत सिध्दांत
- फ) तांत्रिक पर्यायता लवचिकता

ॐ ॐ ॐ

SK - 98

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - I) Examination,
April - 2019
ECONOMICS (Paper - EC - 1) (CBCS-Pre-revised)
Micro Economic Analysis (Old)
Sub. Code : 69691**

Day and Date : Monday, 15 - 04 - 2019

Total Marks : 80

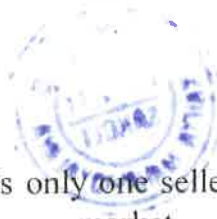
Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Multiple choice questions.

- A) Choose correct answer from the give alternatives. (2 marks each) [10]
- i) The substitution effect and income effect together make up _____.
 - a) Slutsky effect
 - b) Demonstration effect
 - c) Price effect
 - d) Consumption effect
 - ii) The indifference curve approach is based on _____ assumption.
 - a) Strong ordering
 - b) Weak ordering
 - c) Cardinal measurement of utility
 - d) All the above
 - iii) The phenomenon of excess capacity is associated with _____.
 - a) Perfect competition
 - b) Monopoly
 - c) Monopolistic competition
 - d) All the above

P.T.O

SK - 98

- iv) When there is only one seller and one buyer in the market, it is called _____ market.
- a) Perfect competition b) Monopoly
c) Bilateral monopoly d) Monopsony
- v) The model of managerial discretion is developed by _____.
- a) Prof. Boumol b) Prof. Wililiamson
c) Prof. Marris d) Hall & Hitch

B) Answer in one or two sentence. (2 marks each) [10]

- i) Define the term equilibrium.
ii) State two properties of an indifference curve.
iii) What the Euler's theorem deals with?
iv) What do you understand by collusive oligopoly?
v) What is the full cost pricing rule?

Q2) Write short notes on (Any Four out of Six) [20]

- a) Deductive method of analysis
b) Slutsky approach to division of price effect
c) Edgeworth's model of oligopoly
d) Product Exhaustion Theorem
e) Price and output determination under monopsony
f) Cobb-Douglas production function

Q3) Discuss in detail the revealed preference theory. [20]

OR

Explain the modern approach to cost curves.

Q4) Explain the Chamberlin's approach to equilibrium of firm under monopolistic competition. [20]

OR

Elaborate the Boumol's model of sales revenue maximisation.

SK - 98

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Mic20

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न.

अ) दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी दोन गुण).

[10]

i) पर्यायता परिणाम आणि उत्पन्न परिणाम हे दोन्ही मिळून बनतो.

- अ) स्लट्स्की परिणाम ब) अनूकरण परिणाम
क) किमत परिणाम ड) उपभोग परिणाम

ii) समवृत्ती वक्र दृष्टीकोन हा या गृहीतावर आधारित आहे.

- अ) प्रबळ क्रमवारी
ब) दुर्बल क्रमवारी
क) उपयोगितेचे संख्यात्मक मापन
ड) वरील सर्व

iii) अतिरिक्त क्षमता शी संबंधित आहे.

- अ) पूर्ण स्पर्धा ब) मक्तेदारी
क) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा ड) वरील सर्व

iv) ज्यावेळी बाजारात एकच विक्रेता आणि एकच खरेदीदार अस्तित्वात असतो, तेव्हा त्या बाजारास म्हणतात.

- अ) पूर्ण स्पर्धा ब) मक्तेदारी
क) द्विपक्षीय मक्तेदारी ड) क्रेताधिकार

v) व्यवस्थापकीय अधिकार प्रतिमान यांनी विकसित केलेले आहे.

- अ) प्रा. बौमोल ब) प्रा. विलियमसन
क) प्रा. मॅरीस ड) हॉल आणि हिच्

SK - 98

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी दोन गूण)

[10]

- i) समतोल या संकल्पनेची व्याख्या द्या.
- ii) समवृत्ती वक्राची दोन वैशिष्ट्ये सांगा.
- iii) युलरचा प्रमेय काय स्पष्ट करतो?
- iv) संगनमतीय अल्पजनाधिकार म्हणजे काय?
- v) पूर्ण खर्च किंमत नियम काय आहे?

प्र.2) टीपा लिहा (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) विश्लेषणाची निगमन पद्धती
- ब) किंमत परिणाम विभाजनासंदर्भातील स्लट्स्की दृष्टीकोन
- क) एजवर्थ यांचे अल्पजनाधिकाराचे प्रतिमान
- ड) उत्पादन विशेष सिद्धांत
- इ) क्रेताधिकारामध्ये उत्पादन आणि किंमत निश्चिती
- फ) कॉब - डगलस उत्पादन फलन

प्र.3) प्रकट पसंती सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

खर्च वक्रासंदर्भातील आधुनिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

प्र.4) मत्केदारीयूक्त स्पर्धेतील पेठीच्या समतोला संदर्भातील चेंबरलीन यांचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

बौमोल यांचे विक्री प्राप्ती महत्तमीकरणाचे प्रतिमान स्पष्ट करा.

ॐॐॐ

SK - 441

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

M.A. (Part - I) (Semester - I) (Old) Examination, April - 2019
ECONOMICS (Paper - EC 01) (Compulsory)

Micro Economic Analysis

Sub. Code : 58988

Day and Date : Monday, 15 - 04 - 2019

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) A) Choose correct answer from the given alternatives. (2 marks each)[10]

- i) The profit maximisation for the firm is attained at _____.
 - a) $AC = AR$
 - b) $MC = MR$
 - c) $AC = MC$
 - d) $MR = AC$
- ii) A desire backed by ability to pay and willingness to pay for a commodity is called.
 - a) Supply
 - b) Purchasing power
 - c) Perfect desire
 - d) Demand
- iii) The indifference curve is convex to the origin because it is based on
 - a) Increasing marginal rate of substitution
 - b) Diminishing marginal rate of substitution
 - c) Constant marginal rate of substitution
 - d) None of these
- iv) The marginal cost curve eventually increases as output increases for the typical firm is because:
 - a) Of diseconomies of scale
 - b) Of minimum efficient scale
 - c) Of the law of diminishing returns
 - d) Normal profit exceeds economic profit

P.T.O.

- v) Kinky demand curve is found in _____ market.
- Oligopoly
 - Perfect competition
 - Monopoly
 - Monopolistic competition

B) Answer in one or two sentences. (2 marks each) [10]

- What is deductive method of analysis?
- What is income effect?
- Give any two important components of costs.
- State any two characteristics of oligopoly market.
- What is sales revenue maximisation?

Q2) Write short notes on **any four** of the following. [20]

- Revealed Preference Theory
- Least cost combination of inputs
- Cournot model of oligopoly
- Price leadership
- Marris model of managerial enterprise
- Elasticity of technical substitution

Q3) What is an indifference curve? Explain its characteristics. [20]

OR

Explain in detail, Cobb-Douglas model of production function.

Q4) What are the characteristics of monopolistic competition? Explain how an imperfectly competitive firm determines the equilibrium price. [20]

OR

Explain in detail, marginal productivity theory of distribution.

मराठी रूपांतर

Miche

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तूनिष्ठ प्रश्न.

अ) दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य पर्याय निवडा. (प्रत्येकी 2 गुण)

[10]

- i) उद्योगसंस्थेचे महत्तम नफ्याचे उद्दिष्ट येथे साध्य होते.
अ) सरासरी खर्च = सरासरी प्राप्ती
ब) सीमांत खर्च = सीमांत प्राप्ती
क) सरासरी खर्च = सीमांत खर्च
ड) सीमांत प्राप्ती = सरासरी खर्च
- ii) वस्तूसाठी खर्च करण्याची क्षमता आणि खर्च करण्याच्या इच्छेचे पाठबळ असणारी इच्छा म्हणजे होय.
अ) पुरवठा
ब) खरेदीशक्ती
क) पूर्ण इच्छा
ड) मागणी
- iii) समवृत्ती वक्र हा त्याच्या उगम स्थानापासून बहिर्वक्र असतो कारण समवृत्ती वक्र हा वर आधारित असतो.
अ) वाढता सीमांत पर्यायता दर
ब) घटता सीमांत पर्यायता दर
क) स्थिर सीमांत पर्यायता दर
ड) वरीलपैकी नाही
- iv) सामान्य उद्योग संस्थेच्या बाबतीत उत्पादनवाढी बरोबर सीमांत खर्च अंतिमतः वाढतो, त्याचे कारण
अ) उत्पादनाच्या बेबचती
ब) निम्नतम कार्यक्षम उत्पादन
क) घटते उत्पादन फल
ड) आर्थिक नफ्यापेक्षा सामान्य नफा आधिक होणे

v) बाकदार मागणी वक्र बाजारात आढळून येतो.

अ) अल्पाधिकार

ब) पूर्ण स्पर्धा

क) मक्तेदारी

ड) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा

ब) एक किंवा दोन वाक्यांत उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

i) विश्लेषणाची निगमन पध्दती म्हणजे काय?

ii) उत्पन्न परिणाम म्हणजे काय?

iii) खर्चाचे कोणतेही दोन महत्त्वाचे घटक सांगा.

iv) अल्पाधिकार बाजाराची कोणतीही दोन वैशिष्ट्ये सांगा.

v) विक्री उत्पन्न महत्तमीकरण म्हणजे काय?

[10]

प्र.2) टीपा लिहा. (सहापैकी कोणत्याही चार)

[20]

अ) प्रकट पसंती सिध्दांत

ब) आदानांचे निम्नतम खर्च संयोग

क) अल्पाधिकारातील कुर्नोंचे प्रतिमान

ड) किंमत नेतृत्व

इ) मॅरिसचे व्यावसायिक उपक्रमाचे प्रतिमान

फ) तांत्रिक पर्यायतेची लवचिकता

प्र.3) समवृत्ती वक्र म्हणजे काय? त्याची वैशिष्ट्ये विशद करा.

[20]

किंवा

उत्पादन फलनाचे कॉब - डग्लस प्रतिमान सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.4) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेची वैशिष्ट्ये कोणती आहेत? अपूर्ण बाजारपेठेतील उद्योगसंस्थेची संतुलित किंमत कशी निश्चित होते ते स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

विभाजनाचा सीमांत उत्पादकता सिध्दांत सविस्तर स्पष्ट करा.

SK - 119

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

M. A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - I) (CBCS)

Examination, April - 2019

ECONOMICS (Paper - EC - 2) (New) (Revised)

Monetary Economics

Sub. Code : 72396

Day and Date : Tuesday, 16 - 04 - 2019

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) All questions carry equal marks.
 - 3) Figures to the right indicates full marks.

Q1) A) Choose correct answer from the given alternatives. [10]

- i) _____ is superior to all assets in terms of liquidity.
 - a) Money
 - b) Demand deposits
 - c) Time deposits
 - d) Treasury bills
- ii) _____ is a schedule showing consumption expenditure at various levels of income.
 - a) Average propensity to consume
 - b) Marginal propensity to consume
 - c) Consumption Function
 - d) Investment function
- iii) Fiscal policy is a policy of _____.
 - a) Central Bank
 - b) SEBI
 - c) Commercial Bank
 - d) Government
- iv) _____ is the secondary function of money.
 - a) Medium of Exchange
 - b) Transfer of assets
 - c) Measurement of value
 - d) To purchase commodities

P.T.O.

SK - 119

v) Fisher's revised equation of quantity theory of money is.

a) $M = rp^2$

b) $MV = PT$

c) $M = KPT$

d) $P = \frac{MV + M_1 V_1}{T}$

B) Answer in one or two sentences.

[10]

- i) Which are two primary functions of Money?
- ii) Define Money Supply.
- iii) What is liquidity trap?
- iv) Define velocity of Money.
- v) Give Hawtrey's definition of trade cycle.

Q2) Explain the functions and significance of Money in Economy.

[20]

OR

Explain Modern theory of Rate of Interest.

Q3) Explain transaction approach and cash balance approach of demand for money.

[20]

OR

Review the Hawtrey's monetary theory of Business cycle.

Q4) Write short notes on any four of the following :

[20]

- a) Keynesian concept of demand for money.
- b) Friedmans quantity theory of money.
- c) Circular flow of money.
- d) Money Multiplier.
- e) Determinants of money supply.
- f) Hayek Theory of Business cycle.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) खालील पर्यायातून सुयोग्य उत्तर निवडा.

[10]

i) ही सर्वात अधिक रोख मालमत्ता आहे.

- अ) पैसा
ब) मागणी ठेवी
क) मुदत ठेवी
ड) ट्रेझरी बिल

ii) विविध उत्पन्नपातळीला असलेला उपभोगखर्च दाखविणाऱ्या सूचीला म्हणतात.

- अ) सरासरी उपभोग प्रवृत्ती
ब) सीमांत उपभोग प्रवृत्ती
क) उपभोग फलन
ड) गुंतवणूक फलन

iii) राजकोषीय धोरण हे चे धोरण असते.

- अ) मध्यवर्ती बँक
ब) सेबी
क) व्यापारी बँक
ड) सरकार

iv) हे पैशाचे दुय्यम कार्य आहे.

- अ) विनिमयाचे माध्यम
ब) संपत्तीचे स्थलांतर
क) मुल्यमापनाचे साधन
ड) वस्तूंची खरेदी

v) फिशरच्या चलनसंख्यामान सिद्धांताचे सुधारित समीकरण आहे.

- अ) $M = rp^2$
ब) $MV = PT$
क) $M = KPT$
ड) $P = \frac{MV + M_1V_1}{T}$

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

- i) पैशाची प्रमुख दोन कार्ये कोणती?
ii) पैशाच्या पुरवठ्याची व्याख्या सांगा.
iii) रोखता सापळा म्हणजे काय ते सांगा.
iv) पैशाचा भ्रमणवेगाची व्याख्या सांगा.
v) हाट्रेची व्यापार चक्राची व्याख्या सांगा.

प्र.2) पैशाची कार्ये सांगून अर्थव्यवस्थेतील पैशाचे महत्व सांगा.

[20]

किंवा

व्याजदराचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.3) पैशाच्या मागणीचा व्यवहार दृष्टिकोन व रोख शिल्लक दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

हाट्टेच्या व्यापार चक्राच्या चलनजन्य सिद्धांताचा आढावा घ्या.

प्र.4) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) केन्सच्या पैशाच्या मागणीची संकल्पना
- ब) फ्रिडमनचा चलन संख्यामान सिद्धांत
- क) पैशाचा चक्रीय प्रवाह
- ड) पैसागुणक
- इ) पैशाच्या पुरवठ्याचे निर्धारक
- फ) हायके यांचा व्यापार चक्राचा सिद्धांत

SK - 99
Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

M. A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - I) (CBCS)
Examination, April - 2019
ECONOMICS (Compulsory) (Paper - EC - 2) (Old)
Monetary Economics
Sub. Code : 69692

Day and Date : Tuesday, 16 - 04 - 2019

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks
 - 3) Answer to the objective questions should be written in the main answer book

Q1) Objective questions.

A) Rewrite the following sentences by choosing correct alternatives. [10]

i) _____ things are included in reserve money.

- a) Currency note
- b) Currency coin
- c) Other deposit in reserve bank
- d) All the above

ii) _____ is known as broad money in India.

- a) M1
- b) M2
- c) M3
- d) M4

iii) The demand for transaction motive is depends on _____.

- a) interest
- b) income
- c) profit
- d) rent

iv) Functional relationship between income and consumption is called as _____.

- a) Consumption Function
- b) Demand Function
- c) Income Function
- d) None of above

P.T.O.

SK - 99

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे मूळ उत्तर पत्रिकेत लिहा.

Monetary

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न.

अ) योग्य पर्याय निवडून खालील वाक्ये पुन्हा लिहा.

[10]

i) राखीव पैशामध्ये समावेश होतो.

- अ) चलनी नोटा ब) चलनी नाणी
क) मध्यवर्ती बँकेतील इतर ठेवी ड) वरील सर्व

ii) भारतात हा व्यापक पैसा म्हणून ओळखला जातो.

- अ) M1 ब) M2
क) M3 ड) यापैकी नाही

iii) व्यवहार हेतूची मागणी अवलंबून असते.

- अ) व्याज ब) उत्पन्न
क) नफा ड) खंड

iv) उत्पन्न व उपभोग यांच्यातील कार्यात्मक संबंधास म्हणतात.

- अ) उपभोग फलन ब) मागणी फलन
क) उत्पन्न फलन ड) यापैकी नाही

v) गुणक संकल्पना यांनी सर्वप्रथम मांडली?

- अ) केन्स ब) आर. एफ. कान्ह
क) मार्शल ड) फ्रिडमन

ब) एका किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

- i) स्थिरीकरण निति म्हणजे काय?
ii) प्रेरित गुंतवणूक म्हणजे काय?
iii) पैशाची कोणतीही दोन कार्ये सांगा.
iv) पैशाचा भ्रमणवेग म्हणजे काय?
v) उच्च शक्तीशाली पैसा म्हणजे काय?

SK – 99
[20]

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

- अ) स्थिरीकरण धोरणाची उद्दिष्टे
- ब) व्यापार चक्राच्या अवस्था
- क) गुंतवणूक फलन
- ड) प्रवेग तत्व
- इ) पैशाची कार्ये
- फ) राखीव पैसा

प्र.3) पैशाच्या पूर्ववठ्याचा अर्थ सांगून पैशाच्या पूर्ववठ्याचे घटक स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

फिशरच्या चलन संख्यामान सिध्दांताचे टिकात्मक परीक्षण करा.

प्र.4) हॉट्ट्रेच्या व्यापार चक्र सिध्दांताचे टिकात्मक परीक्षण करा.

[20]

किंवा

पैशाचा अर्थ सांगून त्याच्या उत्क्रांतीचे विविध टप्पे स्पष्ट करा.

SK - 120

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

M.A. (Social Science) (Part - I) (C.B.C.S.) (Semester - I)
Examination, April - 2019
ECONOMICS (New) (Revised)
Agricultural Economics (Paper - Eo - 2) (Optional)
Sub. Code : 72397

Day and Date : Thursday, 18 - 04 - 2019

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures in the right indicate full marks.

Q1) Objective Types Questions.

A) Choose the correct answer from given alternative. [10]

- i) Nature of agricultural economics is _____.
 - a) Science
 - b) Art
 - c) Applied Science
 - d) All of above
- ii) _____ tools are used to explain product-product relationship.
 - a) Iso-quant and Iso-cost line
 - b) Production possibility curve and Iso-revenue line
 - c) Iso-quant and Iso-revenue line
 - d) Production possibility curve and Iso-cost line
- iii) Operational management decision of farm management is _____.
 - a) What to Produce?
 - b) Supervision
 - c) Accounting
 - d) All of above
- iv) The book 'Transforming Traditional Agriculture' is written by _____.
 - a) Schultz
 - b) Hayami and Ruttan
 - c) Mellor
 - d) Boserup
- v) _____ are the uncertainties in agriculture.
 - a) Yield uncertainty
 - b) Price uncertainty
 - c) Technical uncertainty
 - d) All of above

P.T.O

SK - 120

B) Write answer in one or two sentences :

[10]

- i) What is price elasticity of demand?
- ii) What do you mean by product-product relationship?
- iii) Give any two objectives of farm management?
- iv) What do you mean by price uncertainty in agriculture?
- v) What is agricultural economics?

Q2) What is factor-factor relationship? Explain optimum factor combination. [20]

OR

Discuss the principles of farm management.

Q3) What is Agricultural Economics? Discuss Nature and Scope of Agricultural Economics. [20]

OR

Discuss various risks in Agriculture and its Management Strategies.

Q4) Write short notes (any four)

[20]

- a) National Agricultural Insurance Scheme
- b) Farm Management Decisions
- c) Elasticity of demand
- d) Role of agriculture in economic development
- e) Isocline
- f) Farm efficiency measures

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) बहुपर्यायी प्रश्न.

Agri

अ) दिलेल्या पर्यायामधून योग्य पर्याय निवडा.

[10]

i) कृषी अर्थशास्त्राचे स्वरूप असते.

अ) शास्त्र

ब) कला

क) उपयोजित शास्त्र

ड) वरीलपैकी सर्व

Agri

SK - 120

ii) साधनांचा उपयोग उत्पादन-उत्पादन संबंध स्पष्ट करण्यासाठी केला जातो.

- अ) समउत्पादन वक्र आणि सम खर्च रेषा
ब) उत्पादन शक्यता वक्र आणि सम प्राप्ती रेषा
क) सम उत्पादन वक्र आणि सम प्राप्ती रेषा
ड) उत्पादन शक्यता वक्र आणि सम खर्च रेषा

iii) शेती व्यवस्थापनाचा परिचालन व्यवस्थापन निर्णय आहे.

- अ) काय उत्पादन करावे? ब) पर्यवेक्षण
क) लेखांकन ड) वरीलपैकी सर्व

iv) 'Transforming Traditional Agricultural' हे पुस्तक यांनी लिहिले.

- अ) शुल्ड्र ब) हयामी आणि रत्तन
क) मेलर ड) बोसरप

v) कृषीतील अनिश्चितता आहेत.

- अ) उत्पन्न अनिश्चितता ब) किंमत अनिश्चितता
क) तांत्रिक अनिश्चितता ड) वरीलपैकी सर्व

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

- i) मागणीची किंमत लवचिकता म्हणजे काय?
ii) उत्पादन-उत्पादन संबंध म्हणजे काय?
iii) कृषी व्यवस्थापनाची कोणतीही दोन उद्दिष्टे सांगा.
iv) कृषीतील किंमत अनिश्चितता म्हणजे काय?
v) कृषी अर्थशास्त्र म्हणजे काय?

प्र.2) घटक-घटक संबंध म्हणजे काय? युक्ततम घटक संयोग स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

शेती व्यवस्थापन तत्वांची चर्चा करा.

SK - 120

प्र.3) कृषी अर्थशास्त्र म्हणजे काय? कृषी अर्थशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याप्ती यांची चर्चा करा. [20]

किंवा

कृषीतील विविध धोके आणि धोके व्यवस्थापन व्यूहचरनेची चर्चा करा.

प्र.4) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) राष्ट्रीय कृषी विमा योजना
- ब) कृषी व्यवस्थापन निर्णय
- क) मागणीची लवचिकता
- ड) आर्थिक विकासातील शेतीची भूमिका
- इ) प्रमाण रेषा
- फ) शेती कार्यक्षमतेची मापके

SK - 100

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - I) (CBCS) (New)
Examination, April - 2019
ECONOMICS (Paper - EO - I) (Optional)
Agricultural Economics
Sub. Code : 69693

Day and Date : Thursday, 18 - 04 - 2019

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type Questions.

A) Choose correct answer from the given alternative.

[10]

- i) National Agricultural Insurance Scheme is sponsored by _____
 - a) Central government
 - b) State government
 - c) Both central and state government
 - d) Neither central nor state government
- ii) Increase in price of agricultural commodities leads to increase in agricultural commodities supply is called _____.
 - a) Neutral agricultural supply response
 - b) Negative agricultural supply response
 - c) Positive agricultural supply response
 - d) None of these
- iii) Technical relationship between agricultural inputs and agricultural outputs is called _____.
 - a) Agricultural production function
 - b) Product-Product relationship
 - c) Factor-Factor relationship
 - d) Agricultural production
- iv) $\frac{\text{Gross cropped area during the agricultural year}}{\text{Net cropped area}} \times 100 = \underline{\hspace{2cm}}$.
 - a) Productivity of land
 - b) Cropping intensity
 - c) Crop yield
 - d) Land operating ratio

P.T.O.

SK - 100

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक. Agd
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) बहुपर्यायी प्रश्न.

- अ) दिलेल्या पर्यायामधून योग्य पर्याय निवडा. [10]
- i) राष्ट्रीय कृषी विमा योजना प्रायोजित योजना आहे.
अ) केंद्र शासन
ब) राज्य शासन
क) केंद्र व राज्य शासन दोन्ही
ड) केंद्र व राज्य शासन दोन्ही नाही
- ii) कृषी वस्तूंच्या किंमतीमध्ये वाढ झाली असता कृषी वस्तूंच्या पुरवठ्यात वाढ होते याला म्हणतात.
अ) तटस्थ कृषी पुरवठा प्रतिसाद ब) ऋणात्मक कृषी पुरवठा प्रतिसाद
क) धनात्मक कृषी पुरवठा प्रतिसाद ड) यापैकी नाही
- iii) कृषीतील आदाने व प्रदाने यातील तांत्रिक संबंधास म्हणतात.
अ) कृषीतील उत्पादन फलन ब) उत्पादन-उत्पादन संबंध
क) घटक-घटक संबंध ड) कृषी उत्पादन
- iv) $\frac{\text{कृषी वर्षाच्या कालावधीतील सकल लागवडीखालील क्षेत्र}}{\text{शुध्द लागवडीखालील क्षेत्र}} \times 100 = \dots\dots\dots$
अ) जमिनीची उत्पादकता ब) पिकाची तिव्रता
क) पीक उत्पन्न ड) जमिन परिचालन प्रमाण
- v) 'Transfer of Traditional Agriculture' हे पुस्तक साली प्रकाशित झाले.
अ) 1970 ब) 1966
क) 1962 ड) 1964
- ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. [10]
- i) समनति वक्र (iso-cline) म्हणजे काय ?
ii) पूर्ण अलवचिक मागणी म्हणजे काय ?
iii) हवामान विमा म्हणजे काय ?
iv) उत्पादन-उत्पादन संबंध म्हणजे काय ?
v) कोणतेही दोन शेती व्यवस्थापन निर्णय सांगा.

SK - 100

[20]

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) शेती कार्यक्षमता मापके
- ब) कृषी अर्थशास्त्राचे स्वरूप
- क) शेती कसण्याचे प्रकार
- ड) युक्ततम उत्पादन संयोग
- इ) मागणीची लवचिकता
- फ) कृषीतील धोके

प्र.3) कृषीतील अनिश्चितता आणि त्याच्यावरील उपायांची चर्चा करा.

[20]

किंवा

मेलरचा कृषी विकासाचा सिध्दांत स्पष्ट करा.

प्र.4) शेती व्यवस्थापन म्हणजे काय? शेती व्यवस्थापनाची उद्दिष्टे आणि निर्णय यांची चर्चा करा.

[20]

किंवा

घटक-घटक संबंध म्हणजे काय? युक्ततम घटक संयोग स्पष्ट करा.

▽▽▽▽

SK - 409

B) Answer in one or two sentence. (2 marks each)

[10]

- i) Who propounded theory of unlimited supplies of labour?
- ii) What is increasing Production Function?
- iii) What is production combination?
- iv) What are the types of elasticity of demand?
- v) When world trade organization (WTO) was established?

Q2) Write short notes on **ANY FOUR** of the following.

[20]

- a) Need of separate study of agricultural economics
- b) Factor-factor relationship
- c) Expansion path
- d) Price elasticity of demand
- e) Marketing cost
- f) Significance of agricultural prices

Q3) Explain the theory of unlimited supplies of labour.

[20]

OR

Discuss the major problems of agricultural marketing.

Q4) Explain the factors affecting demand for agricultural products.

[20]

OR

Discuss in details the optimum product combination.

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) कृषी अर्थशास्त्राच्या स्वतंत्र अभ्यासाची गजर
- ब) घटक घटक सहसंबंध
- क) विस्तार पथ
- ड) मागणीची किंमत लवचीकता
- इ) विपणात व्यय
- फ) कृषी किंमतीचे महत्व

प्र.3) अमर्याद श्रम पुरवठ्याचा सिध्दांत स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

कृषी विपणाच्या प्रमुख समस्यांची चर्चा करा.

प्र.4) कृषी उत्पादनाच्या मागणीचे निर्धारक घटक स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

पर्याप्त उत्पादन संयोगाची सविस्तर चर्चा करा.

Seat No.	
----------	--

SK - 101
Total No. of Pages : 4

M.A. (Social Science) (Part - I) (Semester - I) (New) (CBCS)
Examination, April - 2019
ECONOMICS (Paper - Eo - 4)
Principles & practice of Co-operation
Sub. Code : 69696

Day and Date : Saturday, 20 - 04 - 2019
Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

Total Marks : 80

- Instructions :**
- 1) All Questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Attempt all multiple choice question in the main answer book.

Q1) Objective Types Questions.

A) Rewrite the following sentences by Choosing Correct alternatives. [10]

- i) In India Second Cooperative Act was passed in the year : _____
 - a) 1994
 - b) 1904
 - c) 1912
 - d) 1921
- ii) KVIC was established in the year _____.
 - a) 1955
 - b) 1956
 - c) 1969
 - d) 1982
- iii) IFFCO is related with _____.
 - a) Sugar Production
 - b) Fertilizer Production
 - c) Cement Production
 - d) Wheat Production
- iv) Cooperative Societies are _____ Organization.
 - a) General
 - b) Private
 - c) Special
 - d) Democratic

P.T.O.

v) PACS Gives _____ Type of loans to the Farmers.

- a) Short term
- b) Medium term
- c) Short and Medium term
- d) long term

B) Write Answer in one two Sentences.

- i) What is the long form of NCUI'?
- ii) What is the long form of DCC?
- iii) Which country is famous for the dairy cooperative in the world'?
- iv) Which type of cooperative banks provide long-term credit to agricultural?
- v) Write one main objective of consumer's Co-operatives?

Q2) Write short notes on any four :

[20]

- a) Significance of cooperation
- b) Problems of Dairy Cooperatives.
- c) Function of NABARD
- d) Problems of cooperative processing societies.
- e) Objectives & Function of KVIC
- f) NAFED

Q3) Explain the definition and main principles of cooperation.

[20]

OR

Explain the progress and problems of housing Cooperatives in India.

Q4) Explain in brief the progress of co-operative movement in India since Independence period.

[20]

OR

Explain the Problems and Suggestions of Sugar Cooperatives in India.

प्र.2) टीपा लिहा (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) सहकारचे महत्व
- ब) दुग्ध सहकारी संस्थांच्या समस्या
- क) नाबाडची कार्ये
- ड) प्रक्रिया सहकारी संस्थांच्या समस्या
- इ) केव्हीआयसी ची उद्दिष्टे व कार्ये
- फ) नाफेड

प्र.3) सहकाराची व्याख्या आणि मुख्य तत्वे स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

भारतातील गृहनिर्माण सहकारी संस्थांची प्रगती व समस्या स्पष्ट करा.

प्र.4) स्वातंत्रोत्तर काळातील भारतातील सहकारी चळवळीची प्रगती थोडक्यात स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

भारतातील सहकारी साखर कारखान्यांच्या समस्या आणि उपाय स्पष्ट करा.

❧ ❧ ❧

SK - 121

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Social Science) (Part - I) (Semester - I) Examination,
April - 2019**

**ECONOMICS (Paper - Eo - 4) (New) (Revised) (CBCS)
Principles & Practice of Co-operation
Sub. Code : 72400**

Day and Date : Saturday, 20 - 04 - 2019

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Attempt all multiple choice question in the main answer book.

Q1) Objective types questions.

A) Rewrite the following sentences by Choosing Correct alternatives. [10]

i) Cooperative Societies are _____ Organization.

a) General	b) Private
c) Special	d) Democratic

ii) The Head Office of NAFED is in _____.

a) Delhi	b) Mumbai
c) Bengaluru	d) Kolkata

iii) National Cooperative Development Corporation (NCDC) is established in the year : _____.

a) 1952	b) 1958
c) 1963	d) 1966

iv) IFFCO is related with _____.

a) Sugar Production	b) Fertilizer Production
c) Cement Production	d) Wheat Production

P.T.O

- v) Apex Cooperative Bank is known as _____.
- a) State bank of India b) State cooperative bank
c) NABARD d) Regional Rural Bank

B) Write Answer in one or two Sentences. [10]

- i) Which country is famous for the dairy cooperative in the world?
ii) Write one main objective of consumer's Co-operatives?
iii) What is the long form of NCUI?
iv) Which type of cooperative banks provide long-term credit to agricultural?
v) State definition of Cooperative principles.

Q2) Explain the definition and main principles of cooperation. [20]

OR

Explain the Problems of Primary Agriculture Cooperative Societies. Suggest remedies to solve it.

Q3) Explain in brief the progress of co-operative movement in India since Independence period. [20]

OR

Explain the progress and problems of housing Cooperatives in India.

Q4) Write short notes on any four [20]

- a) Problems of cooperative processing societies.
b) Function of NABARD
c) NAFED
d) Significance of cooperation
e) National Cooperative Development Corporation
f) Objectives & Function of KVIC

प्र.2) सहकाराची व्याख्या आणि मुख्य तत्वे स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

प्राथमिक शेती सहकारी पतसंस्थांच्या समस्या स्पष्ट करा. त्या दूर करण्यासाठी उपाय सुचवा.

प्र.3) स्वातंत्रोत्तर काळातील भारतातील सहकारी चळवळीची प्रगती थोडक्यात स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

भारतातील गृहनिर्माण सहकारी संस्थांची प्रगती व समस्या स्पष्ट करा.

प्र.4) टीपा लिहा (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) प्रक्रिया सहकारी संस्थांच्या समस्या
- ब) नाबार्डची कार्ये
- क) नाफेड
- ड) सहकारचे महत्व
- इ) राष्ट्रीय सहकारी विकास महामंडळ
- फ) केव्हीआयसी ची उद्दिष्टे व कार्ये

ॐॐॐ

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - I) Examination,
January - 2019
ECONOMICS (Compulsory)
Micro Economic Analysis (Paper -EC-1) (Revised)
Sub. Code : 72395**

Day and Date : Thursday, 03 - 01 - 2019

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions:
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Attempt all multiple choice questions in the main answer book.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type questions:

A) Choose correct answer from the given alternatives (2 marks each) [10]

- i) Indifference curve analysis is explained by _____
 - a) RGD Allen - J.R. Hicks
 - b) Adam Smith
 - c) Samuelson
 - d) Dr. Marshall
- ii) The combination of inputs is optimal _____
 - a) at points of tangency between iso-quants and iso-costs.
 - b) if slope of iso - quant and slope of iso-cost is equal.
 - c) if marginal rate of technical substitution between every pair of inputs is equal to the ratio of the prices of those inputs.
 - d) All of the above
- iii) Concept of Group equilibrium is explained by _____
 - a) Chamberlin
 - b) Robinson
 - c) Keynes
 - d) Taussing

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 2) बहुपर्यायी प्रश्नांची उत्तरे मुळ उत्तर पत्रिकेत लिहावीत.
 3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Miche

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न:

अ) योग्य पर्याय निवडून खालील वाक्ये पुन्हा लिहा.

[10]

i) समवृत्ती वक्र विश्लेषणयांनी स्पष्ट केले.

अ) आर. जी. डी. अॅलेन-जे. आर. हिल्स

ब) अॅडम स्मिथ

क) सॅम्युलसन

ड) डॉ. मार्शल

ii)तर आदानाचे संयोग पर्याप्त असतात.

अ) सम उत्पादन वक्र आणि समखर्च रेषा एकमेकांना स्पर्श करित असेल

ब) जर उत्पादन वक्र आणि समखर्च रेषेचा उतार समान असेल

क) जर आदानाच्या प्रत्येक जोडीचा तांत्रिक सीमांत पर्यायता दर आणि आदानाच्या किंमतीचे गुणोत्तर समान असेल

ड) वरिल सर्व

iii) समुह संतुलनाची संकल्पनायांनी मांडली.

अ) चॅंबरलीन

ब) रॉबीन्सन

क) केन्स

ड) टौसिंग

iv) वस्तुभेदमध्ये दिसतो.

अ) मक्तेदारी

ब) पूर्णस्पर्धा

क) अल्पजनाधिकार

ड) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा

H - 679

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - I) Examination,
January - 2019**

ECONOMICS (Paper - EC-2) (Core & Compulsory) (New)

Monetary Economics

Sub. Code : 72396

Day and Date : Friday, 04 - 01 - 2019

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) All questions carry equal marks.

Q1) A) Multiple Choice Question (Five) : [10]

- i) _____ is the primary function of Money.
 - a) Medium of exchange
 - b) Store of value
 - c) Differed payment
 - d) Base for credit money
- ii) Following, _____ factor affects on money supply.
 - a) Note printing methods
 - b) Cash reserve ratio
 - c) Bank rate
 - d) All of above
- iii) According to classical view, money is held for _____ purpose.
 - a) Real Investment
 - b) Money Investment
 - c) Hording
 - d) Precautionary
- iv) The Segmented Market theory of rate of interest is also known as _____
 - a) Hedging theory
 - b) Portfolio Behavior theory
 - c) Expectation theory
 - d) Liquidity theory
- v) A trade cycle is alternation of period of _____
 - a) Expansion
 - b) Contraction
 - c) Expansion and Contraction
 - d) None of Above

P.T.O.

B) Answer in one or two sentences (Five) :

- i) What is flow concept of money?
- ii) What do you mean by liquidity of money?
- iii) What are the determinants of demand for money?
- iv) Which are sources of supply of loanable fund in the theory of interest?
- v) What is real balance Effect?

Q2) What is meant by money? Discuss the evolution of money.

[20]

OR

State the concept of high power money. Examine critically the role of high power money in money multiplier.

Q3) Critically examine Fisher's Cash Transaction Approach.

[20]

OR

Discuss Hawtrey's monetary theory of trade cycle.

Q4) Write Short Notes (Any Four out of Six) :

[20]

- a) Functions of money
- b) Money multiplier
- c) Keynesian motives of demand for money
- d) Term structure theory of interest rate
- e) Dear monetary policy
- f) Stock concept of money

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

monetary

प्र.1) अ) बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा.

[10]

- i) पैशाचे प्राथमिक कार्य आहे.
अ) विनिमय कार्य ब) मुल्यसंग्रह
क) विलंबित देणे ड) पतचलनाचा आधार
- ii) खालील घटक पैशाच्या पुरवठ्यावर परिणाम करतात.
अ) नोटा छपाई पध्दती ब) रोख राखीव निधी
क) बँक दर ड) वरील सर्व
- iii) सनातनवादी विचारानुसार, पैसा हेतूने बाळगला जातो.
अ) वास्तव गुंतवणूक ब) पैशातील गुंतवणूक
क) साठवणूक ड) दक्षता
- iv) व्याजदराचा बाजार विभाजन सिध्दांत नावाने देखील ओळखला जातो.
अ) हेजिंग सिध्दांत ब) निवेश संग्रह वर्तन सिध्दांत
क) अपेक्षा सिध्दांत ड) रोखता सिध्दांत
- v) व्यापारचक्र हा या दोन कालावधीतील चढ उतार आहे.
अ) तेजी ब) मंदी
क) तेजी आणि मंदी ड) यापैकी नाही

ब) खालील प्रश्नांची एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

- i) पैशाची 'प्रवाह' ही संकल्पना स्पष्ट करा.
ii) पैशाची रोखता म्हणजे काय?
iii) पैशाच्या मागणीचे निर्धारक घटक कोणते आहेत.
iv) व्याजदराच्या कर्जाऊ निधी सिध्दांतामध्ये कर्जाऊ निधीचे स्रोत किंवा पुरवठ्याचे घटक कोणते आहेत.
v) वास्तव शेष परिणाम स्पष्ट करा.

प्र.2) पैसा म्हणजे काय? पैशाची उत्क्रांती स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

उच्चशक्ती पैशाची संकल्पना स्पष्ट करा. उच्चशक्ती पैशाची पैशाच्या गुणकातील भूमिकेचे टिकात्मक परिक्षण करा.

प्र.3) फिशरच्या रोख शिल्लक दृष्टीकोनाचे टिकात्मक परिक्षण करा.

[20]

किंवा

हॉट्रे यांच्या व्यापार चक्राच्या सिध्दांताची चर्चा करा.

प्र.4) टीपा लिहा. (सहापैकी कोणत्याही चार)

[20]

- अ) पैशाची कार्ये
- ब) पैशाचा गुणक
- क) पैशाच्या मागणीचे केन्सची व्यक्त केलेले हेतू
- ड) व्याजदराचा ठराविक कालावधी रचना सिध्दांत
- इ) महाग चलनविषयक धोरण
- फ) पैशाची साठा संकल्पना

H - 680

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Part - I) (Semester - I) (Revised) Examination,
January - 2019**

ECONOMICS (Optional) (New)

Agricultural Economics

Sub. Code : 72397

Day and Date : Saturday, 05 - 01 - 2019

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type Questions

A) Choose correct answer from the given alternative. (2 marks each) [10]

- i) The Income elasticity of demand is a positive number this means
 - a) Demand is income elastic
 - b) Demand is income inelastic
 - c) The demand curve is upward sloping
 - d) An increase in income will reduce the quantity demanded
- ii) A farmer decides to stop growing crop A and instead use the land to grow crop B. The amount of potential profit lost by not growing crop A represents the farmer's :
 - a) Opportunity cost
 - b) Variable cost
 - c) Marginal cost
 - d) Fixed cost
- iii) Production function refers to _____.
 - a) Output-output relationship
 - b) Input-output relationship
 - c) Input-input relationship
 - d) All the above
- iv) Net return per hectare is :
 - a) Overall efficiency measure
 - b) Partial efficiency measure
 - c) Special efficiency measure
 - d) None of these

P.T.O.

H - 680

- v) Agricultural prices tend to be unstable because :
- a) Supply is usually price elastic
 - b) Demand is usually price elastic
 - c) Supply is usually stable
 - d) Demand and supply are often price inelastic

B) Answer in one or two sentence. (2 marks each)

[10]

- i) What do you mean by agricultural economics?
- ii) What do you mean by MRTS?
- iii) Define the term farm management.
- iv) Define price risk in agriculture.
- v) What do you mean by farm productivity?

Q2) Write short notes on Any Four of the following.

[20]

- a) Elasticity of demand
- b) Factors affecting supply response
- c) Optimum factor combination
- d) Schultz model of agricultural development
- e) Farm Size and Productivity
- f) Weather Insurance

Q3) State & explain the role and importance of agriculture in economic development.

[20]

OR

Define farm management and discuss the various farm management efficiency measures.

Q4) Explain the factor-product relationship in agricultural production.

[20]

OR

Critically examine the crop insurance as Risk Mitigation Tool.

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

[10]

- i) कृषी अर्थशास्त्र म्हणजे काय?
- ii) एमआरटीएस म्हणजे काय?
- iii) शेती व्यवस्थापन संकल्पना परिभाषित करा.
- iv) शेतीमधील किंमत जोखीम परिभाषित करा.
- v) कृषी उत्पादकता म्हणजे काय?

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) मागणीची लवचिकता
- ब) पुरवठा प्रतिसादाचे प्रभावित घटक
- क) इष्टतम घटक संयोजन
- ड) कृषी विकासाचे शल्लू मॉडेल
- इ) कृषी आकारमान आणि उत्पादकता
- फ) हवामान विमा

प्र.3) आर्थिक विकासात कृषी क्षेत्राची भूमिका आणि महत्त्व विशद करा.

[20]

किंवा

कृषी व्यवस्थापन म्हणजे काय? कृषी व्यवस्थापन कार्यक्षमतेच्या विविध उपायांची चर्चा करा.

प्र.4) शेती उत्पादनातील घटक-उत्पादन संबंध स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

कृषी विमा योजना जोखीम कमी करण्याचे एक साधन आहे याचे चिकित्सात्मक परीक्षण करा.

▽▽▽▽

H - 681

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - I) (New) (Revised)
Examination, January - 2019
ECONOMICS (Paper - Eo - 4)
Principles & Practice of Co-operation
Sub. Code : 72400

Day and Date : Monday, 07 - 01 - 2019

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Attempt all multiple choice question in the main answer book.

Q1) Objective Types Questions.

A) Rewrite the following sentences by Choosing Correct alternatives. [10]

- i) KVIC was established in the year _____
 - a) 1955
 - b) 1956
 - c) 1969
 - d) 1982
- ii) In India, First cooperative Act was passed in the year : _____
 - a) 1894
 - b) 1904
 - c) 1912
 - d) 1921
- iii) IFFCO is related with _____
 - a) Sugar Production
 - b) Fertilizer Production
 - c) Cement Production
 - d) Wheat Production
- iv) The Head Office of NAFED is in _____
 - a) Delhi
 - b) Mumbai
 - c) Bengaluru
 - d) Kolkata
- v) National Cooperative Development Corporation (NCDC) is established in the year : _____
 - a) 1952
 - b) 1958
 - c) 1963
 - d) 1966

P.T.O.

H - 681

B) Write Answer in one two Sentences.

[10]

- i) What is the long form of DCC?
- ii) Which country is famous for the dairy cooperative in the world?
- iii) State definition of Cooperative principles.
- iv) Which type of cooperative banks provide long-term credit to agricultural?
- v) State the long form of NCUI?

Q2) Write short notes on any four

[20]

- a) National Cooperative Development Corporation.
- b) Problems of Labour cooperatives.
- c) Function of NABARD.
- d) Problems of cooperative processing societies.
- e) Objectives & Function of KVIC.
- f) NAFED

Q3) Explain the definition and main principles of cooperation.

[20]

OR

Explain the Problems of Primary Agriculture Cooperative Societies. Suggest remedies to solve it.

Q4) Which are the problems of Agricultural cooperative marketing? Suggest remedies to remove it.

[20]

OR

Explain in brief the progress of co-operative movement in India since Independence period.

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) राष्ट्रीय सहकारी विकास महामंडळ
- ब) श्रमिक सहकारी संस्थांच्या समस्या
- क) नाबार्डची कार्ये
- ड) प्रक्रिया सहकारी संस्थांच्या समस्या
- इ) केव्हीआयसी ची उद्दिष्टे व कार्ये
- फ) नाफेड

प्र.3) सहकाराची व्याख्या आणि मुख्य तत्वे स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

प्राथमिक शेती सहकारी पतसंस्थांच्या समस्या स्पष्ट करा. ? त्या दूर करण्यासाठी उपाय सुचवा.

प्र.4) शेती सहकारी खरेदी विक्री संस्थांच्या समस्या कोणत्या ? त्या दूर करण्यासाठी उपाय सुचवा. [20]

किंवा

स्वातंत्रोत्तर काळातील भारतातील सहकारी चळवळीची प्रगती थोडक्यात स्पष्ट करा.

MAI-Sem I

Economics

H - 169

Total No. of Pages : 4

Seat No:	
----------	--

M.A. (Part - I) (Semester - I) Examination, December - 2018
ECONOMICS (C.B.C.S.)
MICRO ECONOMIC ANALYSIS (Paper -EC I) (Compulsory)
Sub. Code : 58988

Day and Date : Thursday, 20 - 12 - 2018

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions:
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type Questions:

A) Choose correct answer from the given alternative. (2 marks each) [10]

- i) Cournot model is model of
 - a) Non collusive oligopoly
 - b) Collusive oligopoly
 - c) Kinky demand curve
 - d) Monopsony
- ii) From general to particular means.
 - a) Deductive approach
 - b) Inductive approach
 - c) Micro Approach
 - d) Macro Approach
- iii) Limit pricing model was developed by
 - a) Hall and Hitch
 - b) Bain
 - c) Keynes
 - d) Marshall
- iv) Price discrimination is feature of
 - a) Monopoly
 - b) Monopolistic competition
 - c) Oligopoly
 - d) Duopoly
- v) The equilibrium of the firm is at
 - a) $MC = MR$
 - b) $AR = AC$
 - c) $AC = MC$
 - d) $P = AC$

P.T.O.

b) Answer in one or two sentence. (2 marks each)

- i) What is deductive method?
- ii) State one example product differentiation.
- iii) What is monopsony?
- iv) Define price discrimination.
- v) What is Cartel?

Q2) Write short notes on any four of the following:

[20]

- a) Price leadership.
- b) Kinked Demand curve.
- c) Normative Economics.
- d) Income effect.
- e) Strong ordering.
- f) Elasticity of technical substitution.

Q3) Explain Revealed preference theory.

[20]

OR

Discuss Group Equilibrium under monopolistic competition.

Q4) How cartel determines price and output in oligopoly market?

[20]

OR

Explain Bain's model of limit pricing.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न:

अ) योग्य पर्याय निवडा.

i) कुर्नो प्रतिमान हे.....प्रतिमान आहे.

अ) सामंजस्य नसलेली अल्पजनाधिकारी

ब) सामंजस्य असलेली अल्पजनाधिकारी

क) बाकदार मागणी वक्र

ड) क्रेताधिकारी

ii) सर्वसाधारणाकडून विशिष्टाकडे म्हणजे

अ) विगमन पध्दत

ब) आगमन पध्दत

क) सूक्ष्म पध्दत

ड) स्थूल पध्दत

iii) मर्यादा किंमत धोरणाचे प्रतिमानयांनी मांडले.

अ) हॉल आणि हिच

ब) बेन

क) केन्स

ड) मार्शल

iv) मूल्यभेदयाचे वैशिष्ट्ये आहे.

अ) मक्तेदारी

ब) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा

क) अल्पजनाधिकार

ड) द्वीजनाधिकार

v) पेढीचा समतोलयेथे होतो.

अ) सीख = सीप्रा

ब) सप्रा = सख

क) सख = सीख

ड) क = सख

[10]

ब) एका किंवा दोन वाक्यात उत्तरे द्या.

- i) विगमन पध्दत काय आहे?
- ii) वस्तूभेदाचे एक उदाहरण द्या
- iii) क्रेताधिकार म्हणजे काय?
- iv) मूल्यभेदाची व्याख्या द्या?
- v) कार्टेल म्हणजे काय?

प्र.2) कोणत्याही चार वर टीपा लिहा.

[20]

- अ) मूल्यभेद
- ब) बाकदार मागणीवक्र
- क) आदर्शवादी अर्थशास्त्र
- ड) उत्पन्न परिणाम
- इ) प्रबळ क्रमवारीता
- फ) तांत्रिक पर्यायता लवचिकता

प्र.3) प्रकट पसंती सिध्दांत स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेतील समूह समतोल स्पष्ट करा.

प्र.4) अल्पजनाधिकार बाजारातील किंमत व उत्पादन याची निश्चिती कार्टेलमध्ये कशी होते?

[20]

किंवा

बेन यांचे मर्यादा किंमत धोरण स्पष्ट करा.

Seat
No.

H - 655

Total No. of Pages : 4

**M.A. (Social Sciences) (Part-I) (Semester - I) (CBCS) (Revised)
Examination, December - 2018**

ECONOMICS (Paper - EC-01) (New)

Micro Economic Analysis (Optional/Compulsory)

Sub. Code : 72395

Day and Date : Thursday, 20 - 12 - 2018

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions:**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type Questions

A) Choose correct answer from the given alternative. (2 marks each) [10]

- i) Which of the following is not a characteristic of an oligopolistic market?
 - a) There are a few sellers of a good or service
 - b) Entry is relatively easy
 - c) Prices can become 'sticky' or rigid
 - d) Firms consider the possible reactions of rivals
- ii) The consumer is in equilibrium at a point where the budget line:
 - a) Is above an indifference curve
 - b) Is below an indifference curve
 - c) Is tangent to an indifference curve
 - d) Cuts an indifference curve
- iii) A production function measures the relation between...
 - a) input prices and output prices
 - b) input prices and the quantity of output
 - c) the quantity of inputs and the quantity of output
 - d) the quantity of inputs and input prices
- iv) Limit pricing theory was propounded by
 - a) Marris
 - b) Williamson
 - c) Baumol
 - d) Bain
- v) In which of the following market structure is the degree of control over the price of its product by a firm very large?
 - a) Imperfect competition
 - b) Perfect competition
 - c) Monopoly
 - d) In 'a' and 'b' both

P.T.O.

B) Answer in one or two sentence. (2 marks each)

[10]

- i) Give the conditions of consumer's equilibrium.
- ii) Give the equation of constant elasticity of substitution production function.
- iii) State any two assumptions of Bertrand model of duopoly.
- iv) State product exhaustion theorem.
- v) What is normative economics?

Q2) Write short notes on any four of the following.

[20]

- a) Equilibrium and disequilibrium systems
- b) Chamberlin's approach to monopolistic competition
- c) Elasticity of substitution
- d) Marginal productivity theory
- e) Trans-log production function
- f) Inductive method of economic analysis

Q3) Explain the difference between the Hicksian approach and Slutsky approach of segregation of price effect into income and substitution effect. [20]

OR

What is non-collusive oligopoly? Explain the Cournot's model of oligopoly.

Q4) What is least cost combinations? Explain how producer minimizes cost given the level of output. [20]

OR

Explain Williamson's model of managerial discretion.

मराठी रूपांतर

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

अ) दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (प्रत्येकी 2 गुण) [10]

- i) खालीलपैकी कोणते अल्पधिकारी बाजाराचे वैशिष्ट्य नाही.
- अ) वस्तु किंवा सेवांच्या विक्रेत्यांची संख्या अल्प असते.
ब) तुलनात्मकदृष्ट्या सहज प्रवेश.
क) किंमत चिकटलेली किंवा परिदृढ असते.
ड) पेढ्याला प्रतिस्पर्ध्यांकडून प्रतिक्रियेची अपेक्षा असते.
- ii) उपभोक्ता अशा बिंदुला संतुलांनावस्थेत असतो जेथे अंदाजपत्रक रेषा
- अ) समवृत्ती वक्राच्या वर असते ब) समवृत्ती वक्राच्या खाली असते
क) समवृत्ती वक्राला स्पर्श करते ड) समवृत्ती वक्रला छेदते
- iii) उत्पादन फलनात च्या संबंधाचे मापन केले जाते.
- अ) आदानाच्या किंमती आणि उत्पादन किंमती
ब) आदानाच्या किंमती आणि उत्पादन नगसंख्या
क) आदानाची नगसंख्या आणि उत्पादन नगसंख्या
ड) आदानाची नगसंख्या आणि आदानाच्या किंमती
- iv) मर्यादा किंमत सिद्धान्त यांनी मांडला.
- अ) म्यारीस ब) विलीयमसन
क) बाऊमूल ड) बेन

v) बाजाराच्या खालीलपैकी कोणत्या प्रकारामध्ये उत्पादकाचे त्याच्या वस्तूच्या किंमतीवर नियंत्रणाची श्रेणी खूप अधिक असते?

- अ) अपूर्ण स्पर्धा ब) पूर्ण स्पर्धा
क) मत्तेदारी ड) 'a' आणि 'b' दोन्ही

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे द्या. (प्रत्येकी 2 गुण)

[10]

- i) उपभोक्त्याच्या संतुलनाच्या अटी सांगा.
ii) स्थिर पर्यायता लवचिकता उत्पादन फलनाचे समीकरण सांगा.
iii) ब्रँडच्या द्रव्यधिकारी प्रतिमानाची कोणतीही दोन गृहीते सांगा.
iv) निशेष उत्पादन प्रमेय सांगा.
v) निकषात्मक अर्थशास्त्र म्हणजे काय?

प्र.2) खालीलपैकी कोणतेही चारवर थोडक्यात टिपा लिहा.

[20]

- अ) संतुलन आणि असंतुलन पद्धती
ब) चेंबरलीनचे मत्तेदारीयुक्त स्पर्धेसंदर्भातील दृष्टीकोण
क) पर्यायता लवचिकता
ड) सीमान्त उत्पादकता सिद्धान्त
इ) ट्रान्स-लॉग उत्पादन फलन
फ) आर्थिक विश्लेषणाची विगमक पद्धती

प्र.3) हिक्स आणि स्लट्स्कि यांच्या किंमत परिणामाचे उत्पन्न आणि पर्यायता परिणामामध्ये विभाजन करण्याच्या दृष्टीकोनातील फरक स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

बिगर-संगनमतीय अल्पाधिकार म्हणजे काय? कुनॉटचे अल्पधिकाराचे प्रतिमान स्पष्ट करा.

प्र.4) न्यूनतम खर्च संयोग म्हणजे काय? उत्पादक दिलेली उत्पादन पातळी गाठण्यासाठी खर्चाचे न्यूनतमीकरण कसे करतो ते स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

विलियमसनचे व्यवस्थापकीय स्वेच्छाधीनतेचे प्रतिमान स्पष्ट करा.

H - 664

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Part-I) (Semester - I) (New) (CBCS) Examination,
December - 2018**

ECONOMICS

Micro Economics Analysis (Paper - EC-01) Compulsory

Sub. Code : 69691

Day and Date : Thursday, 20 - 12 - 2018

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions:**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Attempt objective type questions in the main answer book.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.
 - 4) Draw neat diagrams wherever necessary.

Q1) Objective type Questions:

[10]

a) Rewrite the following sentences by choosing correct alternatives,

i) _____ started the study of indifference curve analysis.

a) Marshall	b) Edgeworth
c) Ricardo	d) Keynes

ii) Equation Cobb-Douglas production function is _____

a) $Q = AL^\alpha K^\beta$	b) $Q = AK^\alpha L^\beta$
c) $Q = K^\alpha AL^\beta$	d) $Q = AL^\beta K^\alpha$

iii) _____ propounded sales revenue maximization model.

a) Adam Smith	b) Baumol
c) Paul Swizzy	d) Ricardo

iv) _____ introduced concept of oligopoly.

a) Fisher	b) Adam Smith
c) Cournot	d) Keynes

v) _____ kept the price rigidity model.

a) Cournot	b) Paul Swizzy
c) David Ricardo	d) Adam Smith

P.T.O.

H - 664

B) Answer in one or two sentences.

[10]

- i) Define elasticity of substitution
- ii) What is deductive method?
- iii) Who has started concept of Production Function?
- iv) What is the shape of Long run Average Curve (LAC)?
- v) What is Oligopoly?

Q2) Write short notes on any four of the following.

[20]

- a) Price Effect.
- b) Inductive Method.
- c) Price Leadership
- d) Cobb-Douglas Production Function.
- e) Bilateral Monopoly.
- f) Baumol's sales maximization model.

Q3) Explain the Revealed Preference Theory.

[20]

OR

Explain the traditional theory of production cost.

Q4) Elaborate Price and Output determination under monopolistic competition. [20]

OR

Explain the Marris model of managerial enterprise.

मराठी रूपांतर

- सुचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 2) वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे मूळ उत्तरपत्रिकेत लिहा.
 3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 4) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न:

Micco

[10]

अ) योग्य पर्याय निवडून वाक्ये पुन्हा लिहा.

i) समवृत्ती वक्र विश्लेषणाच्या अभ्यासाची सुरुवात यांनी केली.

अ) मार्शल

ब) एजवर्थ

क) रिकार्डो

ड) केन्स

ii) कॉब डॉगलस उत्पादन फलनांचे समीकरण आहे.

अ) $Q = AL^\alpha K^\beta$

ब) $Q = AK^\alpha L^\beta$

क) $Q = K^\alpha AL^\beta$

ड) $Q = AL^\beta K^\alpha$

iii) यांनी विक्री प्राप्ती महत्तमीकरण प्रतिमान मांडले.

अ) अँडम स्मिथ

ब) बाऊमल

क) पॉल स्वीझी

ड) रिकार्डो

iv) अल्पधिकाराची संकल्पना सर्वप्रथम यांनी मांडली.

अ) फिशर

ब) अँडम स्मिथ

क) कुर्नो

ड) केन्स

v) किंमत ताठरतेचे प्रतिमान यांनी मांडले.

अ) कुर्नो

ब) पॉल स्विजी

क) डेव्हीड रिकार्डो

ड) अँडम स्मिथ

ब) एक ते दोन वाक्यात उत्तरे लिहा?

[10]

i) पर्यायता लवचिकतेची व्याख्या सांगा.

ii) निगमन पद्धती म्हणजे काय?

iii) उत्पादन फलन संकल्पना कोणी मांडली?

iv) दीर्घकालीन उत्पादन खर्चाचा वक्र कोणत्या आकाराचा असतो?

v) अल्पाधिकार म्हणजे काय?

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

अ) किंमत परिणाम

ब) विगमन पद्धती

क) किंमत नेतृत्व

ड) कॉब-डग्लस उत्पादन फलन

इ) द्विपक्षीय मत्तेदारी

फ) बामोल यांचे विक्री महत्तमीकरण प्रतिमान

प्र.3) प्रकट पंसती सिद्धांत स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

उत्पादन खर्चाचा पंपरावादी सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.4) मत्तेदारीयुक्त स्पर्धेतील किंमत व उत्पादन निश्चिती स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

मॉरीस यांचे व्यवस्थापकीय उपक्रम प्रतिमान स्पष्ट करा.

H - 656

Total No. of Pages : 4

Seat
No.

**M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - I) (CBCS)
Examination, December - 2018
ECONOMICS (Paper - EC - 2) (New) (Revised)
Monetary Economics
Sub. Code : 72396**

Day and Date : Friday, 21 - 12 - 2018

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) All questions carry equal marks.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) A) Choose correct answer from the given substitute. [10]

- i) _____ is not the function of money.
 - a) Store of value
 - b) Deferred payments
 - c) Medium of Exchange
 - d) Store of Utility
- ii) Hawtrey's Theory of Business Cycle is _____.
 - a) Monetary Theory of Business Cycle
 - b) Innovation Theory of Business Cycle
 - c) Market Theory of Business Cycle
 - d) Consumption Theory of Business Cycle
- iii) Friedman propounded _____.
 - a) The Opportunity Cost Theory
 - b) Cash Balance Approach
 - c) The Quantity Theory of Money
 - d) Money and Value Theory
- iv) _____ is not the form of Near Money
 - a) Notes and Coins
 - b) Cheque
 - c) Debit Card
 - d) Credit Card

P.T.O

- v) Phillips Curve postulates _____.
- Decline in Inflation leads to fall in Unemployment
 - Decline in Inflation leads to increase in Unemployment
 - Decline in Wage Rate leads to Retrenchment
 - Increase in Wage Rate leads to Retrenchment

B) Answer in one or two sentence :

[10]

- State any Two Functions of Money.
- What is high powered money?
- State the Friedman's Equation of Quantity Theory
- State any Two Components of Easy Monetary Policy
- State Dual Objective of Monetary and Fiscal Policy

Q2) Write short notes on any four of the following.

[20]

- Phillips Curve
- Money Multiplier
- Deposit Multiplier
- Factors affecting High Powered Money
- Velocity of Circulation of Money
- Cash Transaction Approach

Q3) Answer Any one of the following :

[20]

- Examine Critically; the Baumol-Tobin approach on the Demand for Money.

OR

- Discuss Critically; the Mechanism and Effectiveness of Fiscal and Monetary Policy.

Q4) Answer Any one of the following :

[20]

- State the Fisher's Cash Transaction Approach. How is the Cambridge Cash Balance approach different than that of the Fisher's Cash Transaction Approach?

OR

- State and explain in details; the Patinkin's General Equilibrium Model.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) योग्य पर्याय निवडा :

Monetary

[10]

- i) पैशाचे कार्य नाही.
अ) मुल्यसंचय ब) प्रलंबीत देनी
क) विनिमयाचे माध्यम ड) उपयोगीता संचय
- ii) हॉट्टेचा व्यापार चक्र सिद्धांत आहे.
अ) व्यापार चक्राचा वित्तीय सिद्धांत ब) व्यापार चक्राचा नाविन्य सिद्धांत
क) व्यापार चक्राचा बाजार सिद्धांत ड) व्यापार चक्राचा उपभोग सिद्धांत
- iii) फ्रिडमनने ची मांडणी केली.
अ) संधी खर्च सिद्धांत ब) रोख शिल्लक दृष्टिकोण
क) चलन संख्यामान सिद्धांत ड) पैसा व मूल्य सिद्धांत
- iv) हे जवळ जवळ पैशाचे रूप नाही.
अ) नोटा व नाणी ब) धणाकर्श
क) डेबीट कार्ड ड) क्रेडीट कार्ड
- v) फिलीप्स वक्र ध्वनिमुद्रित करतो.
अ) किंमतपातळीतील वाढीमूळे बेरोजगारी घटते
ब) किंमतपातळीतील वाढीमूळे बेरोजगारी वाढते
क) वेतनदर घटिमूळे कामगार कपात होते
ड) वेतनदर वाढिमूळे कामगार कपात होते

ब) एक किंवा दोण वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

- i) पैशाची कोणतीही दोण कार्ये सांगा.
ii) शक्तीशाली पैसा म्हणजे काय?
iii) फ्रिडमनच्या चलन संख्यामान सिद्धांताचे सूत्र लिहा.
iv) सहज (शिथिलक्षम) वित्तीय धोरणाचे कोणतेही दोण घटक सांगा.
v) वित्तीय व राजकोशीय धोरणाची द्वय उद्दिष्टे सांगा.

प्र.2) कोणत्याही चार वर टीपा लिहा.

[20]

- अ) फिलिप्स वक्र
- ब) पैसा गुणक
- क) ठेव गुणक
- ड) शक्तीशाली पैशावर परिणाम करणारे घटक
- इ) पैशांची परिभ्रमण वेग
- फ) रोख व्यवहार्य दृष्टिकोण

प्र.3) कोणत्याही एकाचे उत्तर लिहा.

[20]

- अ) बोम्यूल - टॉबीन यांच्या पैशाच्या मागणी विषयक दृष्टिकोणाचे टिकात्मक परिक्षण करा.

किंवा

- ब) राजकोषीय व वित्तीय धोरणाची यंत्रणा / स्वरूप व परिणाम कारक ते वर टिकात्मक भाष्य करा.

प्र.4) कोणत्याही एकाचे उत्तर लिहा.

[20]

- अ) फिशरचा रोख व्यवहार दृष्टिकोण सांगा. फिशरचा रोख व्यवहार दृष्टिकोण केंद्रीत रोख शिल्लक दृष्टिकोणापेक्षा कसा भिन्न आहे?

किंवा

- ब) पॅटिन किनचा सर्वसाधारण समतोल सिद्धांत सांगा व सखोल विश्लेषण करा.

ॐॐॐ

H - 675

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - I) (New) (CBCS)
Examination, December - 2018
ECONOMICS (Compulsory Paper - EC - 02)
Monetary Economics
Sub. Code : 69692**

Day and Date : Friday, 21 - 12 - 2018

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) A) Choose correct answer from the given alternatives. (2 marks each) [10]

- i) Compared to barter system, a monetary system _____.
 - a) Increases transaction costs
 - b) Decreases the number of transactions
 - c) Decreases prices of the products
 - d) Reduces transactions costs and facilitates exchanges
- ii) The primary function of money is _____.
 - a) The store of value
 - b) The medium of exchange
 - c) The unit of account
 - d) The savings
- iii) Which among the following is considered to be the most liquid asset?
 - a) Gold
 - b) Money
 - c) Land
 - d) Treasury bills
- iv) The liquidity trap occurs when the demand for money _____.
 - a) Is perfectly interest elastic
 - b) Is perfectly interest inelastic
 - c) Means that an increase in money supply leads to fall in the interest rate.
 - d) Means that an increase in money supply leads to an increase in the interest rate.

P.T.O

- v) Fiscal policy refers to the _____.
- Government's ability to regulate the functioning of financial markets.
 - Spending and taxing policies used by the government to influence the level of economic activity.
 - Techniques used by firms to reduce its tax liability.
 - Central bank's ability to regulate the functioning of financial markets.

B) Answer in one or two sentences. (2 marks each) [10]

- What is value of money?
- What is deposit multiplier?
- What does the quantity theory of money predict?
- What are the motives of liquidity preference?
- State any two tools of monetary policy.

Q2) Write short notes on any four of the following. [20]

- Money and near money
- H theory of money supply
- Money multiplier
- Phillips curve hypothesis
- Loanable fund theory
- Real balance effect

Q3) What is money? What are the functions of money and why are they important? [20]

OR

What is money supply? What are the determinants of money supply in an economy?

Q4) Explain the classical and the Keynesian approach towards the demand for money. [20]

OR

Critically explain; the Hawtrey and Hayek's theory of business cycles.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) योग्य पर्याय निवडा : (प्रत्येकी 2 गुण)

Monetary

[10]

- i) वस्तू विनिमय पद्धतीशी तुलना करता, मौद्रिक पद्धतीत
- अ) व्यवहाराचा खर्च वाढतो
ब) व्यवहारांची संख्या कमी होते
क) वस्तूंच्या किंमती कमी होतात
ड) व्यवहारांचा खर्च कमी होतो आणि विनिमय सुलभ होते
- ii) पैशाचे प्राथमिक कार्य हे आहे.
- अ) मूल्य संग्रह ब) विनिमयाचे साधन
क) हिशोबाचे एकक ड) बचत
- iii) खालीलपैकी कोणती सर्वात जास्त तरल मालमत्ता समजली जाते?
- अ) सोने ब) पैसा
क) जमीन ड) सरकारी रोखे
- iv) जेव्हा पैशाची मागणी, तेव्हा रोखता सापळा निर्माण होतो.
- अ) पूर्ण व्याजदर लवचिक असते.
ब) पूर्ण व्याजदर अलवचिक असते.
क) म्हणजे पैशाच्या पुरवठ्यात वाढ झाली असता व्याजदरात घट होते.
ड) म्हणजे पैशाच्या पुरवठ्यात वाढ झाली असता व्याजदरात वाढ होते.
- v) राजकोषीय धोरण म्हणजे
- अ) वित्तीय बाजाराच्या कार्याचे नियंत्रण करण्याची सरकारची क्षमता.
ब) आर्थिक व्यवहाराची पातळी प्रभावित करण्यासाठी सरकारने वापरलेली खर्चविषयक आणि करविषयक धोरणे.
क) उद्योगसंस्थांनी त्यांची करदेयता कमी करण्यासाठी वापरलेली साधने.
ड) वित्तीय बाजाराच्या कार्याचे नियंत्रण करण्याची मध्यवर्ती बँकेची क्षमता.

[10]

- ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)
- पैशाचे मूल्य म्हणजे काय?
 - ठेव गुणक म्हणजे काय?
 - चलन संख्यामान सिध्दांत काय अंदाजित करतो?
 - रोखता पसंतीचे हेतू कोणते आहेत?
 - मौद्रिक धोरणाची कोणतीही दोन साधने सांगा.

प्र.2) टीपा लिहा. (सहापैकी कोणत्याही चार)

[20]

- पैसा आणि सादृश्य पैसा
- पैशाच्या पुरवठ्याचा H सिध्दांत
- पैसा गुणक
- फिलिप्स वक्र परिकल्पना
- कर्जाऊ निधी सिध्दांत
- वास्तव शिल्लक परिणाम

प्र.3) पैसा म्हणजे काय? पैशाची कार्ये कोणती आहेत आणि ती महत्त्वाची का आहेत?

[20]

किंवा

पैशाचा पुरवठा म्हणजे काय? अर्थव्यवस्थेतील पैशाचा पुरवठा निश्चित करणारे घटक कोणते आहेत?

प्र.4) पैशाच्या मागणीचा सनातनपंथीय आणि केन्सचा दृष्टिकोण स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

व्यापार चक्राच्या हॉट्टे आणि हायेक यांच्या सिद्धांताचे टीकात्मक स्पष्टीकरण करा.

ॐ ॐ ॐ

Seat No.	
----------	--

M.A. (Part - I) (Semester - I) Examination, December - 2018**ECONOMICS (Old) (CBCS)****Agricultural Economics (Paper - EO-1)****Sub. Code : 58990**

Day and Date : Saturday, 22 - 12 - 2018

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw neat diagrams wherever necessary.
 - 4) Attempt all questions on answer booklet itself.

- Q1) A) Choose the correct alternative : [10]
- i) If change in agricultural good price is 1% and change in demand is 1% demand will be called :
 - a) Elastic
 - b) Inelastic
 - c) Proportionate elastic
 - d) None of the above
 - ii) Transferring labour from subsistence farming to commercial farming is the views of _
 - a) Adam Smith
 - b) J W Mellor
 - c) J M Keynes
 - d) Arthur Lewis
 - iii) Given that : $Y = 30, X_1 = 0.25, X_2 = 0.60$ Where $Y =$ output, $X_1 =$ fertilizer and $X_2 =$ irrigation, the nature of return to scale will be
 - a) Constant
 - b) Increasing
 - c) Decreasing
 - d) None of the above
 - iv) What are the terms of trade in agriculture?
 - a) The price of imports in terms of exports of agricultural goods.
 - b) Difference between visible exports and visible imports of agricultural goods.
 - c) Difference between total imports and export of agricultural goods
 - d) Difference in foreign exchange rate of different currencies.
 - v) Under WTO as defined in Article 6, all measures that directly support domestic prices or subsidies directly related to production quantities, are included in ____.
 - a) Amber box
 - b) Red box
 - c) Blue box
 - d) Green box

H - 171

B) Answer in one or two lines:

[10]

- i) What is scope of agricultural economics?
- ii) What do you mean marginal rate of transformation?
- iii) Define income elasticity of demand.
- iv) What is production function?
- v) Define marketing margin.

Q2) Write short notes on (any four):

[20]

- a) Nature of uncertainty in agriculture.
- b) New technology and shift in production function.
- c) Optimum factor combination.
- d) Product - product relationship.
- e) Significance of agricultural price policy.
- f) Agricultural marketing structure.

Q3) Explain the Mellor's model of agricultural development.

[20]

OR

Discuss the difference between agriculture and industry.

Q4) Explain the role of agriculture in economic development.

[20]

OR

Define agricultural marketing and explain the measures for solving problems of agricultural marketing in India.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) आवश्यक तेथे सुबक आकृती काढा.
4) सर्व प्रश्न मुख्य उत्तरपत्रिकेतच सोडवा.

प्र.1) अ) योग्य पर्याय निवडा.

Agri

[10]

i) जर कृषी वस्तूच्या किंमतीत 1 टक्यांनी बदल झाला आणि त्यामुळे वस्तूच्या मागणीत 1 टक्यांनी बदल झाल्यास त्यास असे म्हणतात.

अ) लवचिकता

ब) अलवचिकता

क) प्रमाणशीर लवचिकता

ड) वरीलपैकी नाही

प्र.2) टिपा लिहा (कोणत्याही चार):

- अ) कृषी क्षेत्रामधील अनिश्चिततेचे स्वरूप
- ब) नवीन तंत्रज्ञान आणि उत्पादन फलनातील स्थानांतर/बदल
- क) पर्याप्त घटक संयोजन
- ड) उत्पाद-उत्पाद संबंध
- इ) कृषी किंमत धोरणाचे महत्व
- फ) कृषी विपणन व्यवस्थेची रचना

प्र.3) मेल्लोरचे कृषी विकासाचे प्रतिमान स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

कृषी आणि उद्योग यामधील फरक स्पष्ट करा.

प्र.4) कृषी क्षेत्राची आर्थिक विकासातील भूमिका स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

कृषी विपणन संकल्पना स्पष्ट करून विपणन व्यवस्थेतील समस्येच्या उपाययोजनेचे सविस्तर मूल्यमापन करा.

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - I) (C.B.C.S)
(Revised) Examination, December - 2018
ECONOMICS (PAPER - EO- 2) (New)**

Agricultural Economics

Sub. Code : 72397

Day and Date : Saturday, 22 - 12 - 2018

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw neat diagram wherever necessary.

Q1) A) Choose the correct alternative from the following : [10]

- i) Production function indicates to _____
 - a) Product-Product Relationship
 - b) Factor-Factor Relationship
 - c) Factor-Product Relationship
 - d) None of these
- ii) Price Elasticity of Demand =
 - a) % change in Price / % change in demand
 - b) % change in demand / % change in price
 - c) % change in demand / % change in income
 - d) None of these
- iii) The book 'Transforming Traditional Agriculture' is written by _____

a) Schultz	b) Hayami and Ruttan
c) Mellor	d) Boserup
- iv) The Funding pattern of NAIS between central and state government is _____

a) 50 : 50	b) 75 : 25
c) 25 : 75	d) 80 : 20

- v) We can explain product-product relationship with the help of ____.
- Iso-quant and Iso-cost line
 - Production possibility curve and Iso-revenue line
 - Indifference curve and Price line
 - None of these
- B) Write answer in one sentence : [10]
- What is agricultural economics?
 - Give the definition of production possibility curve.
 - What is production function?
 - What is farm management?
 - What is marginal farmer?

- Q2) Write short notes (any four) : [20]
- National Agriculture Insurance Scheme
 - Optimum factor combination
 - Farm Management Decisions
 - Role of agriculture in economic development
 - Features of modern agricultural production
 - Types of agricultural risks

- Q3) Explain Mellor's theory of Agricultural development. [20]

OR

Explain the factor-factor relationship.

- Q4) What is Agricultural Economics? Explain Nature and Scope of Agricultural Economics. [20]

OR

Explain types of uncertainty in agriculture and its mitigation measures.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) आवश्यक तेथे सुबक आकृती काढा.

प्र.1) अ) योग्य पर्याय निवडा :

AgE

[10]

- i) उत्पादन फलन सूचित करते
- अ) उत्पादन-उत्पादन संबंध ब) घटक-घटक संबंध
क) घटक-उत्पादन संबंध ड) यापैकी नाही
- ii) मागणीची किंमत लवचिकता =
- अ) किंमतीतील शेकडा बदल / मागणीतील शेकडा बदल
ब) मागणीतील शेकडा बदल / किंमतीतील शेकडा बदल
क) मागणीतील शेकडा बदल / उत्पन्नातील शेकडा बदल
ड) यापैकी नाही
- iii) 'Transforming Traditional Agriculture' हे पुस्तक यांनी लिहिले.
- अ) शुल्लझ ब) हयामी आणि रत्तन
क) मेलर ड) बोसरप
- iv) NAIS साठी केंद्र आणि राज्य शासनाचा निधी पुरवठा आकृतीबंध आहे.
- अ) 50 : 50 ब) 75 : 25
क) 25 : 75 ड) 80 : 20
- v) उत्पादन-उत्पादन संबंध आपण च्या सहाय्याने स्पष्ट करू शकतो.
- अ) सम उत्पादन वक्र आणि सम खर्च रेषा
ब) उत्पादन शक्यता वक्र आणि सम प्राप्ती रेषा
क) समवृत्ती वक्र आणि किंमत रेषा
ड) यापैकी नाही

ब) एक वाक्यात उत्तर लिहा.

[10]

- i) कृषी अर्थशास्त्र म्हणजे काय?
ii) उत्पादन शक्यता वक्राची व्याख्या सांगा.
iii) उत्पादन फलन म्हणजे काय?
iv) शेती व्यवस्थापन म्हणजे काय?
v) सीमांत शेतकरी म्हणजे काय?

H - 666

Total No. of Pages : 4

Seat
No.

**M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - I) Examination,
December - 2018**

ECONOMICS (Paper - EO-4) (CBCS) (Optional)

Principles and Practice of Co-operation (New)

Sub. Code : 69696

Day and Date : Monday, 24 - 12 - 2018

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type questions:

A) Select the correct option from the given alternatives. [10]

i) The following is specially meant for the supply of fertilizers.

a) KVIC	b) IFFCO
c) NABARD	d) All above

ii) _____ is associated with Agricultural Marketing Societies.

a) NCCF	b) NCUI
c) NAFED	d) NABARD

iii) 'Limited liability of members' is the principle of

a) Rochdale	b) ICA
c) Schulze	d) Raiffeisen

iv) _____ was the Chairman of Task force Committee on cooperative credit institutions (2004).

a) Dr. Y.V. Reddy	b) A. D. Gorwala
c) Mehta	d) Dr. A. Vydyanathan

v) Linking of credit with marketing was suggested by _____.

a) Khusro committee	b) Mirdha committee
c) Gorwala committee	d) 'Madhavdas committee

P.T.O

B) Answer in one or two sentences.

- i) In which city the first consumer society was set up?
- ii) Who was the Chairman of All India Rural Credit Survey Committee 1954?
- iii) In Which state the highest number of sugar cooperatives are located?
- iv) Define the cooperative principle of Democratic Control.
- v) Which bank acts as an intermediate between State Cooperative Banks and PACS?

Q2) Write short notes on (Any Four) :

[20]

- a) Objectives of Agricultural Marketing Cooperatives.
- b) KHRIBCO
- c) Problems of PACs
- d) Labour cooperatives
- e) Growth of Sugar Cooperatives in India.
- f) Cooperative Principles of ICA

Q3) Explain the role played by NABARD in the development of cooperatives. [20]

OR

Discuss the growth of cooperatives under Five year Plans in India.

Q4) Highlight the contribution of National Agricultural Cooperative Marketing Federation (NAFED) in the development of Cooperative Marketing Societies in India. [20]

OR

State the Structure and functions of Consumer Cooperatives.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न

८०-०९

अ) दिलेले पर्याया मधून योग्य पर्याय निवडा.

[10]

i) खालील विशेषतः खते पुरवठ्यासाठी आहे.

- अ) केवीआईसी ब) इफको
क) नाबार्ड ड) वरील सर्व

ii) कृषी विपणन सोसायटीशी संबंधित आहेत.

- अ) एनसीसीएफ ब) एनसीयूआय
क) नाफेड ड) नाबार्ड

iii) 'सदस्यांची मर्यादित उत्तरदायित्व' हे यांचे तत्त्व आहे.

- अ) रोचडेल ब) आयसीए
क) स्कुलझ ड) रायफिजेन

iv) सहकारी पतसंस्थांवर टास्क फोर्स कमिटी 2004 चे अध्यक्ष होते.

- अ) डॉ. वाय. व्ही. रेड्डी ब) ए. डी. गोरवाला
क) मेहता ड) डॉ. ए. वैद्यनाथन

v) विपणन व वित्त जोडणी नि सुचविली होती.

- अ) खुसरो समिती ब) मिर्धा समिती
क) गोरवाळा समिती ड) माधवदास समिती

ब) एका किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

i) कोणत्या शहरात प्रथम ग्राहक सहकारी संस्था स्थापना करण्यात आली?

ii) अखिल भारतीय ग्रामीण कर्ज सर्वेक्षण समिती 1954 चे अध्यक्ष कोण होते?

iii) कोणत्या राज्यात साखर सहकारी संस्थांची सर्वाधिक संख्या आहे?

iv) लोकशाही नियंत्रणाच्या सहकार्यात्मक तत्त्वाची व्याख्या सांगा.

v) प्राथमिक कृषी सहकारी संस्था व राज्य सहकारी बँकामध्ये मध्यस्त म्हणून कोण काम करते?

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) कृषी विपणन सहकारी संघटनांचे उद्दिष्ट
 ब) कृषको
 क) प्राथमिक कृषी सहकारी पथ संस्थांच्या समस्या
 ड) कामगार सहकारी संस्था
 इ) भारतातील साखर सहकारी संस्थांची प्रगती
 फ) आंतरराष्ट्रीय सहकारी युतीचे सहकारीची तत्वे

प्र.3) सहकारी संस्थांच्या विकासातील नाबार्डच्या भूमिकेचे वर्णन करा.

[20]

किंवा

भारतातील पंचवार्षिक योजनेअंतर्गत सहकारी संस्थांच्या विकासावर चर्चा करा.

प्र.4) भारतातील सहकारी विपणन संस्थांच्या विकासात राष्ट्रीय कृषि सहकारी विपणन फेडरेशन (नाफेड) चे योगदानावर प्रकाश टाका.

[20]

किंवा

ग्राहक सहकारी संस्थांची रचना आणि कार्ये स्पष्ट करा.

ॐ ॐ ॐ

H - 658

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - I) Examination,
December - 2018**

**ECONOMICS (Paper - EO-4) (CBCS) (Optional)
Principles and Practice of Co-operation (New)
Sub. Code : 72400**

Day and Date : Monday, 24 - 12 - 2018

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type questions:

A) Choose correct answer from the given alternatives. (2 Marks each). [10]

- i) Co-operative movement is initiated in _____.
 - a) India
 - b) America
 - c) England
 - d) Canada
- ii) National Consumer Cooperative Society is established in the year _____.
 - a) 1955
 - b) 1965
 - c) 1975
 - d) None of these
- iii) _____ is known as founder of white revolution in India.
 - a) Dr. Swaminathan
 - b) C. Subramanayam
 - c) Dr. Manmohan singh
 - d) Dr. Vergis Kurian
- iv) Khadi and Village Industries Commission is established as per the act of _____.
 - a) 1955
 - b) 1956
 - c) 1957
 - d) 1958
- v) The total number of State Cooperative Banks in India are _____.
 - a) 30
 - b) 31
 - c) 32
 - d) 33

P.T.O

H - 658

B) Answer in one sentences. (2 Marks each)

[10]

- i) Where was the first Cooperative sugar factory established in Asian continent?
- ii) State any two objectives of NABARD.
- iii) What is the structure of Labour Cooperative Organisation in India?
- iv) State two main principles of Cooperation.
- v) State the shortterm structure of Co operative credit societies.

Q2) Write short notes. (Any Four) :

[20]

- a) Problems of Milk cooperative societies.
- b) Objectives of Indian Farmers Fertilizer Cooperative Ltd.
- c) Problems of District Central Cooperative Banks.
- d) Modern principles of cooperation.
- e) Problems of Housing Cooperative Societies.
- f) Khadi and Village Industries Commission.

Q3) Explain the growth of cooperation in post independent India.

[20]

OR

Explain the structure, problems and its measures of Consumer's Cooperative Societies in India.

Q4) Explain in detail the objectives and functions of NABARD.

[20]

OR

Explain the importance and problems of cooperative sugar factory in rural development.

प्र.2) थोडक्यात टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) सहकारी दुग्ध व्यवसायाच्या समस्या
- ब) भारतीय शेतकरी खत सहकारी संस्थेची उद्दिष्टे
- क) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका समोरील अडचणी
- ड) सहकाराची आधुनिक तत्वे
- इ) सहकारी ग्रहनिर्माण संस्थांच्या अडचणी
- फ) खादी आणि ग्रामीण उद्योग समिती (KVIC)

प्र.3) स्वातंत्र्योत्तर काळातील सहकाराच्या विकासाचा आढावा घ्या.

[20]

किंवा

भारतातील ग्राहक सहकारी संस्थांची रचना व समस्या सांगून त्यावरील उपाययोजना सूचवा.

प्र.4) नाबार्डची उद्दिष्टे सांगून कार्याची सविस्तर मांडणी करा.

[20]

किंवा

सहकारी साखर कारखानदारीचे ग्रामीण अर्थव्यवस्थेतील महत्त्व व समस्या स्पष्ट करा.

ॐ ॐ ॐ

Seat No.	
----------	--

SK - 503

Total No. of Pages : 4

M.A. (Part - I) (Semester - II) Examination, May - 2019
ECONOMICS (Compulsory) (Paper - EC-3) (CBCS)
Public Economic
Sub. Code : 58999

Day and Date : Tuesday, 07 - 05 - 2019

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

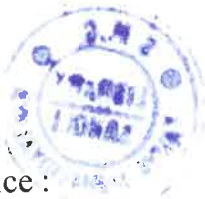
- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Draw neat diagrams whenever necessary.

Q1) Objective type questions.

A) Choose the correct alternative and rewrite the sentences: [10]

- i) Principle of exclusion is a characteristic of _____ goods.
 - a) Public
 - b) Private
 - c) Club
 - d) Merit
- ii) _____ has propounded impossibility theorem of public choice.
 - a) Samuelson
 - b) Lindahl
 - c) Colin Clark
 - d) Arrow
- iii) _____ is associated with zero base budget.
 - a) Marshall
 - b) Musgrave
 - c) Ricardo
 - d) Peter Pyher
- iv) _____ Criteria of investment has developed by A.K.Sen.
 - a) Capital Intensity
 - b) Reinvestment
 - c) Time Factor
 - d) Social Marginal Productivity
- v) When supply of commodity is more elasticity then incidence of tax will be upon the _____.
 - a) Seller
 - b) Buyer
 - c) Trader
 - d) None of these

P.T.O.

SK – 503

[10]

B) Answer in one sentence :

- i) What is meant by club goods?
- ii) Who has adopted general equilibrium method for optimal provision of public goods?
- iii) What is meant by double taxation?
- iv) Give the definition of incidence of tax.
- v) State any two external sources of public debt.

Q2) Write short notes (any four)

[20]

- a) Market Failure
- b) Arrows impossibility theorem
- c) Zero base budgeting
- d) Kinds of incidence of taxation
- e) Management of public debt.
- f) Lafer Curve

Q3) Explain the role of government in mixed economy.

[20]

OR

Discuss the law of increasing state activities by Wagner.

Q4) State the various criteria of public investment.

[20]

OR

Evaluate the principle of ability to pay of taxation.

Public

SK - 503

[20]

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) बाजार अपयश
- ब) अरोचे अशक्यता प्रमेय
- क) शून्याधार अर्थसंकल्प
- ड) कारभाराचे प्रकार
- इ) सार्वजनिक कर्जाचे व्यवस्थापन
- फ) लाफर वक्र

प्र.3) मिश्र अर्थव्यवस्थेतील सरकारची भूमिका विशद करा.

[20]

किंवा

वगनर यांच्या राज्याच्या वाढत्या कार्याच्या नियमाची चर्चा करा.

प्र.4) सार्वजनिक गुंतवणुकीचे विविध निकष सांगा.

किंवा

कराररोपणाच्या करदेय क्षमता तत्वाचे मूल्यमापन करा.

[20]

SK - 364

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

M.A. (Part - I) (Semester - II) Examination, May - 2019
ECONOMICS (Compulsory)
Public Economics
Sub. Code : 70026

Day and Date : Tuesday, 07 - 05 - 2019

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions:**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective Type Questions:

- A) Choose correct answer from the given alternative. (2 marks each) [10]
- i) A pure public good is characterized by _____
 - a) Rivalness and Non-excludability
 - b) Non-rivalness and Non-excludability
 - c) Non-rivalness and excludability
 - d) Rivalness and excludability
 - ii) Fiscal policy is connected with _____
 - a) Export and import
 - b) Issue of currency
 - c) Public expenditure and public revenue
 - d) Corporate finance
 - iii) _____ is a characteristics of tax.
 - a) It is compulsory payment
 - b) Every tax involves a sacrifice by tax payer
 - c) Refusal to pay tax is punishable offence
 - d) All the above

P.T.O.

SK - 364

- iv) Beyond a certain point deficit finance certainly leads to
a) Inflation	b) deflation
c) recession	d) Economic stagnation
- v) Incidence of sales tax falls on
a) Producer	b) Retail dealer
c) wholesaler	d) customer

B) Answer in one or two sentence. (2 marks each) [10]

- i) What is main objective of taxation?
- ii) Give any two examples of unproductive expenditure.
- iii) What is full form of FRBMA?
- iv) Give any two major objectives of public expenditure?
- v) What is public bad?

Q2) Write short notes on any four of the following. [20]

- a) Causes of market failure
- b) Simple majority rule
- c) Zero base budget
- d) Goods and service tax (GST)
- e) Burden of public debt
- f) Reasons of increasing public expenditure

Q3) Describe public and private mechanism for allocation of resources. [20]

OR

Explain the theory of representative democracy?

Q4) Explain the samuelsson pure theory of public expenditure. [20]

OR

What is public debt? Explain the various? Principles of debt management.

SK - 364

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Public

प्र.1) वस्तूनिष्ठ प्रश्न

अ) दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडा.

[10]

i) शुद्ध सार्वजनिक वस्तूचेहे वैशिष्ट्ये आहे.

- अ) प्रतिस्पर्धात्मकता व वगळता न येणे
ब) प्रतिस्पर्धात्मकता नसणे व वगळता न येणे
क) प्रतिस्पर्धात्मकता नसणे व वगळता येणे
ड) प्रतिस्पर्धात्मकता व वगळता येणे

ii) राजकोषीय धोरणशी संबंधित असते.

- अ) निर्यात व आयात
ब) नोटा छापणे/सुरू करणे
क) सार्वजनिक खर्च व सार्वजनिक महसुल
ड) संयुक्त वित्त

iii)हे करांचे वैशिष्ट्ये आहे.

- अ) कर हे अनिवार्य देणे
ब) प्रत्येक करामध्ये करदात्याचा त्याग असतो
क) कर देण्याचे नाकारणे हा शिक्षा होणारा गुन्हा असतो
ड) वरील सर्व

iv) एका विशिष्ट मर्यादेनंतर तुटीच्या अर्थभरण्यामुळेहोते.

- अ) भाववाढ
ब) भावघट
क) मंदी
ड) आर्थिक कुठिंतता

v) विक्री कराचा कराभारवर पडतो.

- अ) उत्पादक
ब) किरकोळ विक्रेता
क) घाउक विक्रेता
ड) ग्राहक

SK - 364

ब) एका किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

- i) करारोपणाचे मुख्य उद्दिष्टे कोणते?
- ii) अनुत्पादक खर्चाची दोन उदाहरणे द्या.
- iii) एफ.आर.बी.एम.ए. चे दीर्घरूप काय?
- iv) सार्वजनिक खर्चाची दोन मुख्य उद्दिष्टे सांगा.
- v) सार्वजनिक वाईट (Public Bad) म्हणजे काय?

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणत्याही चारवर)

[20]

- अ) बाजार अपयशाची कारणे.
- ब) साधे बहुमत नियम.
- क) शून्याधारित अंदाजपत्रक.
- ड) वस्तू व सेवा कर (जीएसटी).
- इ) सार्वजनिक कर्जभार.
- फ) सार्वजनिक खर्च वाढीची कारणे.

प्र.3) संसाधनाच्या वाटणीची सार्वजनिक व खाजगी यंत्रणा विषद करा.

[20]

किंवा

प्रातिनिधीक लोकशाही सिद्धांताचे विश्लेषण करा.

प्र.4) सॅम्युअलसन यांच्या सार्वजनिक खर्चाच्या शुद्ध सिद्धांताचे विश्लेषण करा.

[20]

किंवा

सार्वजनिक कर्ज म्हणजे काय? कर्ज व्यवस्थापनाच्या विविध तत्वांचे विश्लेषण करा.

SK - 504

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

M.A. (Part - I) (Semester - II) (CBCS) Examination, May - 2019
ECONOMICS (Optional) (Compulsory)
Ecological and Resource Economics
Sub. Code : 59000

Day and Date : Wednesday, 08 - 05 - 2019

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type Questions.

- A) Choose correct answer from the given alternative. (2 marks each) [10]
- i) Which is the non-renewable resources _____
 - a) Land
 - b) Water
 - c) Mineral oil
 - d) All of these
 - ii) Sustainable development concept introduced _____
 - a) Kyoto conference
 - b) World conservation strategy
 - c) Rio earth summit
 - d) None of these
 - iii) What are the type of externalities ?
 - a) Positive externalities
 - b) Negative externalities
 - c) Position externalities
 - d) All of the above
 - iv) Chipko movement is started by _____.
 - a) Amarty Sen
 - b) Medha Patkar
 - c) Sundarlal Bahuguna
 - d) None of these
 - v) Famine and poverty book is published in _____
 - a) 1980
 - b) 1981
 - c) 1982
 - d) 1983

P.T.O.

SK - 504

B) Answer in one or two sentence. (2 marks each)

[10]

- i) Who has introduced environmental natural resource extraction theory?
- ii) Define renewable resources.
- iii) Give definition of biodiversity.
- iv) State two measures of externalities.
- v) Define air pollution.

Q2) Write short notes any four of the following

[20]

- a) Intellectual property rights.
- b) Land pollution.
- c) Recycling of resources.
- d) Harvesting under open access.
- e) Economic development and natural resources.
- f) Noise pollution.

Q3) Explain Amartya Sen's approach about famine and poverty.

[20]

OR

Explain the types and measures on externalities.

Q4) Discuss the valuation of use and non use resources.

[20]

OR

Explain the people's participation and people's movement against resource degradation.

प्र.2) खाली दिलेल्या कोणत्याही चारवर थोडक्यात टिपा लिहा.

[20]

- अ) बौद्धिक संपदा अधिकार
- ब) जमीन प्रदूषण
- क) पूनर्चक्रीय संसाधने
- ड) खुला प्रवेश व्यवस्थे अंतर्गत हेगाम
- इ) आर्थिक विकास आणि नैसर्गीक संसाधने
- फ) ध्वनी प्रदूषण

प्र.3) अमर्त्यसेन यांचा दुष्काळ व दारिद्र्याबद्दलचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

बाह्यतेचे प्रकार आणि परिमाणे स्पष्ट करा.

प्र.4) उपयोगी व बिगर उपयोगी संसाधनांचे मुल्यमापन चर्चा करा.

[20]

किंवा

लोकांचा सहभाग आणि लोकांची संसाधन न्हासाविरोधातील चळवळ स्पष्ट करा.

SK - 365

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - II) (CBCS)
(Revised) Examination, May - 2019**

ECONOMICS

Ecological and Resource Economics (Paper - EC - 4)

Sub. Code : 70027

Day and Date : Wednesday, 08 - 05 - 2019

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Attempt all multiple choice questions in the main answer book.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type questions :

- A) Choose the correct alternative and rewrite the sentences. [10]
- i) Natural resources are always _____.
 - a) renewable
 - b) non renewable
 - c) both a and b
 - d) non of these
 - ii) _____ model is concerned with optimal extraction of natural resources.
 - a) Gray
 - b) Hotelling
 - c) Both a and b
 - d) Non of these
 - iii) Intellectual property rights include _____.
 - a) copy right
 - b) Trade mark
 - c) patent
 - d) all of these
 - iv) Chipko movement was started in _____ state of India.
 - a) Assam
 - b) Bihar
 - c) Uttar Pradesh
 - d) Andra Pradesh
 - v) The sailent Features of externalities are _____.
 - a) market failure
 - b) inefficiency
 - c) absence of property rights
 - d) all of these

P.T.O.

SK - 365

[10]

B) Answer in one or two sentences.

- i) Write the two features of Non renewable resources.
- ii) What do you mean by the Bionomic equilibrium?
- iii) What do you mean by recycling of natural resources?
- iv) State the meaning of sole ownership.
- v) State the meaning of land pollution.

Q2) Write short notes on any four of the following.

[20]

- a) Renewable resources
- b) Strong and weak sustainability
- c) Types of externalities
- d) Amertya sen on famine and poverty
- e) Regulation of harassing taxes and Quota.
- f) Noise pollution

Q3) Discuss in detail the dimensions and indicators of the sustainable development.

[20]

OR

Examine the Gray model of optimal extraction of the natural resources.

Q4) What do you mean by Bio-diversity? Explain the types, causes of loss and importance of biodiversity.

[20]

OR

Describe the causes of air pollution and suggest measures on its control.

SK - 365

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - 2) सर्व बहुपर्यायी प्रश्नांची उत्तरे मूळ उत्तर पत्रिकेत लिहावे.
 - 3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न.

- अ) खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडून वाक्ये पुन्हा लिहा. [10]
- i) नैसर्गिक साधने नेहमी असतात.
 - अ) नुतनीकरणक्षम
 - ब) अनुतनीकरणक्षम
 - क) दोन्ही 'अ' आणि 'ब'
 - ड) कोणतेही नाही
 - ii) नैसर्गिक साधनांच्या पर्याप्त कापणीशी प्रारूप संबंधीत आहे.
 - अ) ग्रे
 - ब) हॉटेलींग
 - क) दोन्ही 'अ' आणि 'ब'
 - ड) यापैकी नाही
 - iii) बौद्धिक संपदा आधिकारात समावेश होतो.
 - अ) कॉपी राईट
 - ब) ट्रेड मार्क
 - क) पेटेंट
 - ड) सर्व
 - iv) चिपको आंदोलन भारतातील राज्यात सुरू झाले होते.
 - अ) आसाम
 - ब) बिहार
 - क) उत्तरप्रदेश
 - ड) आंध्रप्रदेश
 - v) बाह्यतेची ही उल्लेखनीय वैशिष्ट्ये आहेत.
 - अ) बाजार अपयश
 - ब) अकार्यक्षमता
 - क) मालकी हक्काचा अभाव
 - ड) वरील सर्व

SK - 365

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

- i) अनवीनीकरण संसाधनाची दोन वैशिष्ट्ये लिहा?
- ii) जैवीक आर्थिक समतोल म्हणजे काय?
- iii) नैसर्गीक साधनांचे पुर्नचक्रीकरण म्हणजे काय?
- iv) व्यक्तीगत मालकीचा अर्थ सांगा.
- v) जमीन प्रदूषणाचा अर्थ सांगा.

प्र.2) खालील सहापैकी कोणत्याही चारवर टीपा लिहा.

[20]

- अ) नवीनकरणक्षम संसाधने
- ब) प्रबळ आणि दुर्बल चिरंतन विकास
- क) बाह्यतेचे प्रकार
- ड) अमर्त्यसेन यांचे दुष्काळ आणि दारिद्र्य विषयक विचार
- इ) कापणी कर आणि कोटाच्या नियमन
- फ) ध्वनी प्रदूषण

प्र.3) शाश्वत विकासाचे पैलू आणि निर्देशकांची सविस्तर चर्चा करा.

[20]

किंवा

नैसर्गीक साधनांचा पर्याप्त कापणीचा ग्रे प्रतिमानाचे परीक्षण करा.

प्र.4) जैवविविधता म्हणजे काय? जैवविविधतेचे प्रकार, घटीचे कारणे व महत्व विशद करा.

[20]

किंवा

हवा प्रदूषणाची कारणे सांगून त्यांच्या नियंत्रणाचे उपाय सुचवा.

▽▽▽▽

SK - 356

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - II) (CBCS)
Examination, May - 2019**

ECONOMICS (New)

Ecological & Resource Economics (Paper - EC - 4)

Sub. Code : 72777

Day and Date : Wednesday, 08 - 05 - 2019

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type Questions :

A) Multiple choice questions. Choose the correct answer from the alternatives given below. [10]

- i) The process of reading _____ the life of resources.
 - a) Increases
 - b) Slowly decreases
 - c) Decreases
 - d) Remain constant
- ii) Sustainable development can be _____.
 - a) Weak
 - b) Strong
 - c) Both the a) & b)
 - d) All of these
- iii) _____ is a Renewable Natural Resource.
 - a) Air
 - b) Coal
 - c) Gold
 - d) Natural gas
- iv) Natural resources have _____ impact on economic development of the economy.
 - a) Negative
 - b) Neutral
 - c) Positive
 - d) None of these
- v) There are _____ types of biodiversity.
 - a) 5
 - b) 4
 - c) 2
 - d) 3

P.T.O.

SK - 356

B) Answer in one or two sentences.

[10]

- i) Describe the causes of loss of Bio-diversity.
- ii) What do you mean by resources?
- iii) Define the term Positive Externalities.
- iv) State the two reasons of Noise pollution.
- v) What do you mean by weak Sustainability?

Q2) State the concept of externalities. Explain the types and measures on externalities. [20]

OR

Explain the meaning, causes & remedies of Air pollution.

Q3) What do you mean by Bio-diversity? Explain the types and importance of Bio diversity. [20]

OR

Examine the Hotelling model of optimal extraction of the Natural resources.

Q4) Write short notes on any four of the following. [20]

- a) Sustainable Development.
- b) Soil Degradation.
- c) Concept of value of Natural resources.
- d) Club of Rome Approach.
- e) Non-Renewable Resources.
- f) Strong Sustainability Rule.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न.

अ) बहुपर्यायी प्रश्न.

खालीलपैकी योग्य उत्तराची निवड करा.

i) पुर्न प्रकियेमुळे संसाधनाचे आयुष्य

अ) वाढते	ब) हळुहळु घटते
क) कमी होते	ड) स्थिर राहते

ii) चिरंतन विकास असु शकतो.

अ) दुर्बल	ब) प्रबळ
क) दोन्ही 'अ' आणि 'ब'	ड) वरील सर्व

iii) हे नवीकरणक्षम नैसर्गिक संसाधन आहे.

अ) हवा	ब) कोळसा
क) सोने	ड) नैसर्गिक वायु

iv) नैसर्गिक साधनाचा अर्थव्यवस्थेच्या विकासावर परिणाम होतो.

अ) ऋण	ब) तटस्थ
क) धन	ड) कोणतेही नाही

v) जैवविविधतेचे प्रकार आहेत.

अ) 5	ब) 4
क) 2	ड) 3

[10]

ब) एक/दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

- i) जैवविविधतेतील घटीची कारणे सांगा.
- ii) संसाधन म्हणजे काय?
- iii) 'सकारात्मक बाह्यता' या संकल्पनेची व्याख्या लिहा.
- iv) ध्वनी प्रदुषणाची दोन कारणे लिहा.
- v) दुर्बल शाश्वतता म्हणजे काय?

प्र.2) बाह्यतेची संकल्पना विषद करा. बाह्यतेचे प्रकार व उपाय सुचवा.

[20]

किंवा

हवा प्रदुषणाचा अर्थ सांगून त्याची कारणे व उपाय स्पष्ट करा.

प्र.3) जैवविविधता म्हणजे काय? जैवविविधतेचे प्रकार व महत्व स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

नैसर्गिक साधनांच्या पर्याप्त कापणीच्या हॉटेलिंग प्रतिमानाचे परिक्षण करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही चारवर टीपा लिहा.

[20]

- अ) चिरंतन/शाश्वत विकास
- ब) जमिनीचा न्हास
- क) नैसर्गिक साधनांच्या मुल्यांच्या संकल्पना
- ड) रोमच्या गटाचा दृष्टीकोण
- इ) अनवीकरणक्षम संसाधने
- फ) सबल शाश्वतता नियम

▽▽▽▽

SK - 366

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - II) (CBCS)
(New) Examination, May - 2019.**

ECONOMICS

EO.9 : Agricultural Development in India

Sub. Code : 70028

Day and Date : Thursday, 09 - 05 - 2019

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) All questions carry equal marks.

Q1) Objective questions :

A) Rewrite the following alternatives. [10]

- i) The central government established Agricultural price Commission in -
 - a) 1962
 - b) 1965
 - c) 1970
 - d) 1995
- ii) Crop rotation helps to _____.
 - a) Lessen use of pesticides
 - b) Yield more crops
 - c) Produce a greater choice of plant products
 - d) Eliminate parasites, which have selective hosts
- iii) Which one of the following makes a case for intensive, modern farming?
 - a) Cropping pattern
 - b) Higher output using organic method
 - c) Remunerative price
 - d) None of these
- iv) The National Food Security Act was passed in _____.
 - a) 2013
 - b) 2014
 - c) 2018
 - d) 2015

P.T.O.

- v) Which of the following is a function of NABARD?
- Monitoring flow of ground level credit to agriculture
 - Credit planning and monitoring
 - Formulation of operational guidelines for rural financial institutions
 - All the above

B) Answer in one or two sentences. [10]

- What is food Security?
- What is White Revolution?
- What is bio-technology?
- What is Green Revolution?
- What is e-NAM?

Q2) Write short notes (Any four) [20]

- Organic farming
- Buffer stock of food grain
- Blue Revolution
- Regulated market
- NAFED

Q3) Explain importance and defects of co-operative marketing societies. [20]

OR

Define mechanization of agriculture. Explain advantages and disadvantages of mechanization of agriculture.

Q4) Explain role of agriculture in Indian economy. [20]

OR

Why second Green revolution is necessary for India?

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

- i) अन्नसुरक्षितता म्हणजे काय?
- ii) श्वेत/क्रांती म्हणजे काय?
- iii) जैव तंत्रज्ञान म्हणजे काय?
- iv) हरित क्रांतीचा अर्थ स्पष्ट करा.
- v) इ-नाम म्हणजे काय?

प्र.2) टीपा लिहा.

[20]

- अ) सेंद्रिय शेती
- ब) अन्नधान्याचा शिलकी साठा
- क) नील क्रांती
- ड) नियंत्रित बाजारपेठ
- इ) नाफेड

प्र.3) सहकारी खरेदी-विक्री संस्थांचे महत्व सांगून या संस्थांचे दोष स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

शेतीचे यांत्रिकीकरण म्हणजे काय? शेतीचे यांत्रिकीकरणाचे फायदे-तोटे स्पष्ट करा.

प्र.4) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील शेतीची भूमिका स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

भारताला दुसऱ्या हरित क्रांतीची गरज का आहे?

▽▽▽▽

SK - 357

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Social Sciences) (Part - I) (Semester - II)(CBCS)
Examination, May - 2019
ECONOMICS (New)**

EO11 : Agricultural Development in India

Sub. Code : 72778

Day and Date : Thursday, 09 - 05 - 2019

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) All questions carry equal marks.

Q1) Objective questions :

A) Rewrite the following alternatives.

[10]

- i) Since _____ use of metric system has been made compulsory in India.
 - a) 1962
 - b) 1980
 - c) 1970
 - d) 1972
- ii) The Blue Revolution is related with _____.
 - a) Fish production
 - b) Meat production
 - c) Grains production
 - d) Pulses production
- iii) The new agricultural policy established in _____.
 - a) July 2000
 - b) March 2002
 - c) March 2004
 - d) January 2004
- iv) _____ is the implementing agency for National Agricultural Insurance Scheme.
 - a) Food Corporation of India
 - b) Commission for Agricultural Costs and Prices
 - c) Agricultural Insurance Company of India Limited
 - d) NABARD

P.T.O.

SK - 357

- v) _____ is a function of NABARD.
- Monitoring flow of ground level credit to agriculture
 - Credit planning and monitoring
 - Formulation of operational guidelines for rural financial institutions
 - All of the above

B) Answer in one or two sentences.

[10]

- What is Co-operative marketing?
- What is Blue revolution?
- Define organic farming.
- Explain the concept of Green revolution.
- What is e-NAM?

Q2) What are the advantages and disadvantages of contract farming? [20]

OR

Explain challenges before Indian Agriculture.

Q3) What are the sources of agricultural finance? State its limitations. [20]

OR

What is Regulated market? What are the advantages and disadvantages of regulated markets?

Q4) Write short notes (Any four) [20]

- Land use pattern in India
- White Revolution
- Kisan credit Card Scheme
- Biotechnology and agriculture
- Food Security
- GST and Indian Agriculture

- ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे द्या.
- सहकार विपणन म्हणजे काय?
 - नील क्रांती म्हणजे काय?
 - सॅद्रिय शेतीची व्याख्या द्या.
 - हरित क्रांतीचा अर्थ स्पष्ट करा.
 - इ-नाम म्हणजे काय?

Public

SUK-92558

प्र.2) करार शेतीचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

भारतीय शेती समोरील आव्हाने स्पष्ट करा.

प्र.3) भारतीय शेतीला कोणकोणत्या मार्गानी वित्तपुरवठा होतो? त्याच्या मर्यादा स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

नियंत्रित बाजारपेठ म्हणजे काय? नियंत्रित बाजारपेठेचे फायदे व तोटे स्पष्ट करा.

प्र.4) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- भारतातील जमिनीचा वापर
- श्वेत क्रांती
- किसान क्रेडिट कार्ड योजना
- जैव तंत्रज्ञान आणि शेती
- अन्न सुरक्षितता
- जीएसटी व भारतीय शेती

▽▽▽▽

SUK-92558

SUK-92558

SK - 362

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Part - I) (Semester - II) (CBCS) (New) Examination,
May - 2019**

ECONOMICS (Paper - EO - 15)

Financial Markets and Institutions (Revised) (Elective/Optional)

Sub. Code : 72782

Day and Date : Friday, 17 - 05 - 2019

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type questions.

A) Choose correct answer from the given alternative. (2 marks each) [10]

- i) IFCI is established in _____.
 - a) 1978
 - b) 1948
 - c) 1958
 - d) 1988
- ii) Maturity period Certificates of Deposit is between _____ to one year for commercial banks.
 - a) Seven days
 - b) Seventeen days
 - c) Seventy days
 - d) Seventy five days
- iii) _____ commodities are traded in MCX.
 - a) Silver
 - b) Cotton
 - c) Rubber
 - d) All above
- iv) Foreign exchange risk describes the risk that an investment may _____ due to changes in the value of two different currencies.
 - a) Appropriation of value
 - b) Lose value
 - c) Increase of value
 - d) Stability of value
- v) London Stock Exchange is located in the _____ City England.
 - a) Birmingham
 - b) Manchester
 - c) Glasgow
 - d) None of the above

P.T.O

SK - 362

[10]

B) Answer in one or two sentence. (2 marks each)

- i) Which is the refinance institutions in the field of Housing Finance in India?
- ii) Which bank having large shareholding in DFHI?
- iii) What is gilt-edged market?
- iv) How many companies included in Index of Nifty?
- v) How many member countries are in Asian Development Bank as on March 2018?

Q2) Discuss the role of financial system in economics development and important financial intermediaries of it. [20]

OR

Explain the submarkets, financial Instruments and importance of capital market.

Q3) Explain the meaning and types of risks in financial markets, elaborate the risk management process in financial market. [20]

OR

Discuss the objectives and functions of IMF and IBRD.

Q4) Write short notes on any four of the following. [20]

- a) Structure of Financial System
- b) Role of SIDBI in Industrial Development
- c) Multi Commodity Exchange (MCX)
- d) Options and Swaps
- e) London Stock Exchange
- f) Bank for International Settlement

SK - 362

प्र.2) आर्थिक विकासातील वित्तीय यांत्रिनेची भूमिका सांगून वित्तीय बाजारातील महत्वांच्या वित्तीय मध्यस्त संस्था स्पष्ट करा. [20]

किंवा

भांडवल बाजारातील उपबाजार, वित्तीय साधने सांगून भांडवल बाजाराचे महत्व स्पष्ट करा.

प्र.3) वित्तीय बाजारातील धोक्याचा अर्थ आणि प्रकार सांगून धोका व्यवस्थापनाची प्रक्रिया स्पष्ट करा. [20]

किंवा

IMF व IBRD ची उद्दिष्टे व कार्ये स्पष्ट करा.

प्र.4) थोडक्या टिपा लिहा 4 कोणत्याही.

[20]

- अ) वित्तीय बाजाराची रचना
- ब) औद्योगिक विकासातील सिडबी ची भूमिका
- क) मल्टी कमोडीटी एक्स्चेंज
- ड) ऑप्शन व स्वॅप
- इ) लंडन रोखे बाजार
- फ) आंतरराष्ट्रीय संशोधन बँक

ॐॐॐ

SK - 373

[10]

B) Answer in one or two sentences. (2 marks each)

- i) What is credit creation?
- ii) Define Liquidity risk.
- iii) What is deregulation of interest rate?
- iv) What is the full form of DFHI?
- v) Who creates commercial papers?

Q2) Write Short note on (Any Four)

[20]

- a) Credit Risk
- b) Working of IDBI
- c) Sub markets of Money Market
- d) Bank for International Settlement
- e) Bombay Stock Exchange
- f) Japanese Stock Market

Q3) Analyze the Functions and Problems of Indian stock exchange market. What are the reforms undertaken to minimize the problems of stock exchange market? [20]

OR

What are the Development Financial Institutions? Discuss the features of Development Financial Institutions.

Q4) Discuss the various kinds of financial derivatives. [20]

OR

What are the merits and demerits of fixed and flexible Exchange rate? Explain the factors affecting Exchange rate.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न.

अ) दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य धर्त्याय निवडा.

[10]

i) खाजगी क्षेत्राला सहाय्य करण्यासाठी खालीलपैकी कोणत्या DFI ची सुरुवात सर्वप्रथम करण्यात आली?

अ) आय.सी.आय.सी.आय. ब) आय. डी. बी. आय.

क) आय.एफ.सी.आय. ड) एस.एफ.सी.

ii) बिगर-बँकिंग कंपन्यांच्या ठेवीचे नियमन करतात.

अ) सेबी ब) आर.बी.आय.

क) आय. आर.डी.ए. ड) डी. एफ. एच. आय.

iii) विकल्प हा एक प्रकार आहे.

अ) परक्राम्य संलेख ब) विकलज (डेरिवेटिव्स)

क) सादृश्य पैसा ड) वरील सर्व

iv) खालीलपैकी कोणते कार्य हे व्यापारी बँकेचे दुय्यम कार्य आहे.

अ) पत पत्र देणे ब) पतपैसा जारी करणे

क) अधिकर्ष देणे ड) रोख पत देणे

v) गिल्ट-एजड प्रतिभूती आहेत.

अ) खाजगी मर्यादित कंपनीचे समभाग

ब) उच्च श्रेणी सरकारी प्रतिभूती

क) कंपनीचे समभाग

ड) वरीलपैकी काहीही नाही

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तर द्या.

[10]

i) पतनिर्मिती म्हणजे काय?

ii) तरलता जोखीम परिभाषित करा.

iii) व्याज दर नियामक काय आहे?

iv) डी. एफ. एच. आय. चा विस्तार काय आहे?

v) व्यापारी पत्र कोण तयार करतात?

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) पत धोका
 ब) आय.डी.बी.आय. ची कार्ये
 क) नाणे बाजारचे उप बाजार
 ड) आंतरराष्ट्रीय समझोता बँक (BIS)
 इ) बॉम्बे स्टॉक एक्सचेंज
 फ) जपानी स्टॉक मार्केट

प्र.3) भारतीय शेअर बाजाराचे कार्य आणि समस्यांचे विश्लेषण करा. शेअर बाजारपेठेतील समस्या कमी करण्यासाठी कोणत्या सुधारणा हाती घेतेले आहेत? [20]

किंवा

विकास वित्तीय संस्था म्हणजे काय? विकास वित्तीय संस्थांच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.

प्र.4) विविध प्रकारची वित्तीय विकलजांचा (डेरिवेटिव्स) सविस्तर चर्चा करा. [20]

किंवा

स्थिर आणि लवचिक विनिमय दरांमध्ये कोणते गुण आदि दोष आहेत? विनिमय दर प्रभावित करणाऱ्या घटकांचे स्पष्टीकरण द्या.

ॐॐॐ

SK - 507

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Part - I) (Semester - II) (CBCS) Examination,
May - 2019
ECONOMICS (Paper - EO - 12) (Optional)
Financial Markets and Institutions (Old)
Sub. Code : 59005**

Day and Date : Wednesday, 17 - 05 - 2019

Total Marks : 80

Time : 11.00 a.m. to 02.00 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective types questions.

A) Choose correct answer from the given alternative. (2 marks each) [10]

- i) _____ is not financial intermediaries.
 - a) Registrar of Society
 - b) Debt Recovery Tribunals
 - c) Finance Commission
 - d) None of the above
- ii) Publicity is _____ measure of credit control policy.
 - a) Optional
 - b) Qualitative
 - c) Quantitative
 - d) Mathematical
- iii) Profitability of the banks is depend on _____ .
 - a) Interest charged on loans only
 - b) Interest provided on deposits only
 - c) Interest Margin on Loans and Deposits
 - d) None of the above
- iv) Development banks are not collecting _____ from public.
 - a) Saving account
 - b) Current Account Deposits
 - c) Deposits on salary account
 - d) All above

P.T.O.

SK - 507

- v) Non-Banking Financial Companies are registered under _____.
- Companies Act 1956/2013
 - Banking Regulation Act 1949
 - Loan Company Act 2005
 - Investment Companies Act 1959

B) Answer in one or two sentence. (2 marks each) [10]

- Define Money
- Define Money Market
- What is development banks?
- Who is the regulatory of capital market in India?
- Who is the regulatory of Insurance Sector in India?

Q2) Write short notes any four of the following : [20]

- Explain the nature of Money and near-money.
- Discuss the role of Financial System in Economic Development.
- Explain the factors of effectiveness of monetary policy.
- Explain the nature of profitability and efficiency of banks.
- State the role of money market.
- Discuss the Reforms in International monetary system.

Q3) Discuss the meaning, needs and nature of Financial sector reforms in India. [20]

OR

Explain the structure and intermediaries of the financial system.

Q4) Explain the features and role of development banks in economic development. [20]

OR

State the role of World Bank and International Monetary Fund for developing economics.

SK - 507

मराठी रूपांतर

Public

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न :

अ) बहुपर्यायी प्रश्न (प्रत्येकी 2 मार्क)

[10]

- i) खालीलपैकी हि वित्तीय मध्यस्त संस्था नाही.
अ) रजिस्ट्रार ऑफ सोसायटी
ब) कर्ज वसुली न्यायाधीकरणे
क) वित्त आयोग
ड) वरीलपैकी नाही
- ii) प्रसिद्धी हे चलनविषयक धोरणातील उपाय आहे.
अ) पर्यायी
ब) गुणात्मक
क) संख्यात्मक
ड) गणितीय
- iii) बँकांची नफाक्षमता वर अवलंबून असते.
अ) फक्त कर्जावरील व्याजदर
ब) फक्त ठेवीवरील व्याजदर
क) कर्ज व ठेवीवरील व्याजदरातील फरक
ड) वरील पैकी नाही
- iv) विकास बँका जनतेकडून ठेवी स्वीकारत नाहीत.
अ) बचत खात्यावरील ठेवी
ब) चालू खात्यावरील ठेवी
क) पगार खात्यावरील ठेवी
ड) वरील प्रकारच्या सर्व ठेवी
- v) बिगर बँकिंग वित्तीय कंपनी कायद्याने नोंदणी झालेल्या असतात.
अ) Companies Act 1956/2013
ब) Banking Regulation Act 1949
क) Loan Company Act 2005
ड) Investment Companies Act 1959

SK - 507

ब) खालील प्रश्नांची एक किंवा दोन ओळीत उत्तरे लिहा (प्रत्येकी 2 मार्क्स)

[10]

- i) पैस्याची व्याख्या करा.
- ii) नाणेबाजाराची व्याख्या करा.
- iii) विकास बँक म्हणजे काय?
- iv) भारतीय भांडवल बाजाराची नियंत्रक संस्था कोणती आहे?
- v) भारतीय विमा संस्थांची नियंत्रक संस्था कोणती आहे?

Public

SUK-96970

प्र.2) थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) पैसा व सदृष्य पैस्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ब) वित्तीय यंत्रणेची आर्थिक विकासातील भूमिका स्पष्ट करा.
- क) चलनविषयक धोरणाचा प्रभावीपणा कशावर अवलंबून असतो ते स्पष्ट करा.
- ड) बँकांची नफाक्षमता व कार्यक्षमतेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- इ) नाणेबाजाराची भूमिका स्पष्ट करा.
- फ) आंतरराष्ट्रीय मुद्रा व्यवस्थेतील सुधारणा स्पष्ट करा.

प्र.3) वित्तीय सुधारणांचा अर्थ सांगून त्याची आवश्यकता व स्वरूप विषद करा.

[20]

किंवा

वित्तीय यंत्रणेची रचना सांगून वित्तीय यंत्रणेतील विविध मध्यस्त संस्था स्पष्ट करा.

प्र.4) विकास बँकांची वैशिष्ट्ये सांगून त्यांची आर्थिक विकासातील भूमिका स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

विकसनशील देशांच्या दृष्टीने जागतिक बँक व आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची भूमिका विषद करा.

❧❧❧

Seat
No.

M.A. (Part - I) (Semester - II) Examination, December - 2018
ECONOMICS (Paper - EC 3) (C.B.C.S)

Public Economics

Sub. Code : 58999

Day and Date : Wednesday, 05 - 12 - 2018

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) Answer all objective questions in the main answer book only.
 - 2) All the questions are compulsory.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.
 - 4) Draw neat diagrams wherever necessary.

Q1) Objective type questions:

A) Multiple choice questions:

[10]

Choose the correct answer from the alternatives given below.

- i) Principle of exclusion is a feature of _____ commodity.
 - a) public
 - b) social
 - c) private
 - d) merit
- ii) _____ has propounded absolute unanimity approach to reveal public choice.
 - a) Marshall
 - b) Wicksell
 - c) Samuelson
 - d) Musgrave
- iii) Arrow's contribution to public choice theory is _____.
 - a) theory of club goods
 - b) impossibility theorem
 - c) voluntary exchange model
 - d) benefit principle
- iv) _____ is associated with Inspection effect.
 - a) Wiseman
 - b) Peacock
 - c) both a' and 'b
 - d) Musgrave
- v) _____ is an example of club good.
 - a) swimming pool
 - b) education
 - c) health facilities
 - d) defence

P.T.O.

B) Answer the following questions in one sentence. [10]

- Define the term private wants.
- What do you mean by market failure?
- What is meant by Zero base budget?
- What is social cost benefit analysis?
- Define the term incidence of tax ?

Q2) Write short notes on any four of the following. [20]

- Market Failure
- Economic Theory of Democracy
- Tiebout Model
- Wiseman-Peacock hypothesis
- Zero Base Budget
- Laffer Curve Theory of Taxation

Q3) Critically examine Impossibility theorem of public choice. [20]

OR

Elucidate the Wagner's law of public expenditure.

Q4) Evaluate the voluntary exchange model of provision of public goods. [20]

OR

Discuss the social cost benefit analysis as a tool of project evaluation.

मराठी रूपांतर

- सूचना: 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) वस्तुनिष्ठ प्रश्नांची उत्तरे मुख्य उत्तरपत्रिकेतच लिहा.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न:

अ) बहुपर्यायी प्रश्न:

खालील पैकी योग्य पर्यायाची निवड करा.

i) वर्जन तत्व वस्तुचे वैशिष्ट्ये असते.

अ) सार्वजनीक

ब) सामाजिक

क) खाजगी

ड) गुणवत्ता प्रधान

ii)यांनी सार्वजनिक निवडीचा निरपेक्ष एकरूपता दृष्टीकोण मांडला आहे.

अ) मार्शल

ब) विकसेल

क) सॅम्युअल्सन

ड) मसग्रेव्ह

H - 427

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

M.A. (Part - I) (Semester - II) Examination, December - 2018
ECONOMICS (Paper - EC-3) (Optional)

Public Economics

Sub. Code : 70026

Day and Date : Saturday, 08 - 12 - 2018

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All Questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type Questions : [10]

A) Rewrite the sentence by choosing correct alternative. (2 marks each)

i) When consumption is rival and excludable then the product is _____.

- a) Public good
- b) Private good
- c) Service
- d) Mixed good

ii) In Lindahl model, equilibrium requires each individual to pay a tax rate just equal to the individuals _____.

- a) Marginal utility from the goods
- b) Income
- c) Saving
- d) None of the above

iii) _____ has propounded the law of increasing state activities.

- a) Masgrave
- b) Wiseman
- c) Samuelson
- d) Adolph Wagner

iv) Colin Clark hypothesis is concerned with the _____.

- a) Tolerance level of taxation
- b) Pattern of public expenditure
- c) Displacement effect
- d) Public investment

P.T.O.

v) The Laffer Curve shows the relationship between an increasing tax rate and Government _____ .

- a) Total expenditure b) Average investment
c) Total revenue d) debt

B) Answer in one or two sentence. (2 marks each)

[10]

- i) What do you mean by Market Failure?
ii) What is inspection effect?
iii) What is double taxation?
iv) What is zero base budget?
v) What is mean by incidence of tax?

Q2) Write short notes on **any four** of the following :

[20]

- a) Theory of club good.
b) Explain merit goods with example.
c) Project evaluation.
d) Burden of public debt
e) Arrows impossibility theorem
f) Goods and service tax.

Q3) Explain the Government as an agent of economic planning and development.

[20]

OR

State the voluntary exchange model of Wicksell and Lindahl.

Q4) State the criterion for public investment.

[20]

OR

What are the different types of public debt? Explain principles of debt management.

H - 427

मराठी रूपांतर

Economics

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न :

[10]

अ) योग्य पर्याय निवडून वाक्य पुन्हा लिहा.

- i) जेव्हा उपभोगामध्ये प्रतिस्पर्धी आणि वर्जनतत्व असते तेव्हा ती वस्तू असते.
अ) सार्वजनिक ब) खाजगी
क) सेवा ड) मिश्र
- ii) लिंडाल प्रतिमानानुसार समतोल साध्य होण्यासाठी व्यक्तीचा करामध्ये असणारा सहभाग हा व्यक्तीच्या इतका असावा.
अ) वस्तूच्या सीमांत उपयोगिता ब) उत्पन्न
क) बचत ड) वरिलपैकी नाही
- iii) यांनी राज्याच्या कार्यातील वाढीचा नियम मांडला.
अ) मसग्रेव्ह ब) वाईसमन
क) सॅम्युअलसन ड) अँडॉल्फ वॅगनर
- iv) कोलिन क्लार्क यांचे गृहीत संबंधित आहे.
अ) कर सहनशीलता पातळी ब) सार्वजनिक खर्चाची रचना
क) विस्थापन परिणाम ड) सार्वजनिक गुंतवणुक
- v) लाफर वक्र हा करांचे वाढते दर आणि सरकारचे यातील संबंध दर्शवतो.
अ) एकुण खर्च ब) सरासरी गुंतवणुक
क) एकुण उत्पन्न ड) कर्ज

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

- i) बाजार अपयश म्हणजे काय?
ii) अंतर्निरक्षण परिणाम?
iii) दुहेरी करारोपण म्हणजे काय?
iv) शुन्याधारित अर्थसंकल्प म्हणजे काय?
v) करभार म्हणजे काय?

H - 427

[20]

प्र.2) टीपा लिहा (कोणत्याही चार)

- अ) क्लब वस्तू सिध्दांत
- ब) गुणात्मक वस्तू उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- क) प्रकल्प मूल्यमापन
- ड) सार्वजनिक कर्जाचा भार
- इ) अॅरोचे अश्यक्यता प्रमेय
- फ) वस्तू आणि सेवा कर

Public

प्र.3) सरकार आर्थिक नियोजन आणि विकासाचा अभिकर्ता आहे हे स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

विकसेल आणि लिंडाल यांचे स्वेच्छा विनिमय प्रतिमान स्पष्ट करा.

प्र.4) सार्वजनिक गुंतवणुकीचे निकष स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

सार्वजनिक कर्जाचे विविध प्रकार कोणते? कर्ज व्यवस्थापनाची तत्वे स्पष्ट करा.

ॐ ॐ ॐ

H - 489

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

M.A. (Part - I) (Semester - II) (CBCS) Examination, December - 2018
ECONOMICS (Pre - Revised)

Ecological & Resource Economics (Paper - EC-4)

Sub. Code : 59000

Day and Date : Thursday, 06 - 12 - 2018

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Multiple choice questions.

A) Choose the correct answer from the given alternative. (2 marks each)[10]

- i) As per the strong sustainability view, human capital and natural capital are _____ to each other.
 - a) not related
 - b) complementary
 - c) substitutes
 - d) perfect substitutes
- ii) Which of the following is an indicator of non-sustainability?
 - a) Economic development
 - b) Sustainable development
 - c) Air pollution
 - d) None of the above
- iii) Who among the following has developed a model dealing with the extraction of non-renewable resources?
 - a) Adam Smith
 - b) L.C.Gray
 - c) J. M. Keynes
 - d) David Ricardo
- iv) The Club of Rome's report titled as 'Limits to Growth' was published in _____.
 - a) 1992
 - b) 1931
 - c) 1776
 - d) 1972
- v) Goods that are provided by the government to enhance the economic & social welfare of the community are called .
 - a) Private goods
 - b) Merit goods
 - c) Non-merit goods
 - d) Capital goods

P.T.O.

B) Answer in one or two sentences. (2 marks each)

[10]

- i) What is meant by use and non-use values?
- ii) When the optimum rate of extraction is achieved under Hotelling model?
- iii) What do you understand by recycling of resources?
- iv) State two causes of sound pollution.
- v) Name two people's movements against resource degradation in India

Q2) Write short notes on any four of the following.

[20]

- a) Resource use and welfare maximisation
- b) Club of Rome approach
- c) Weak sustainability
- d) Plant breeders rights
- e) Regulation of harvesting of natural resources through quotas
- f) Types of externalities

Q3) What do you mean by sustainable development? Distinguish between weak and strong sustainability.

[20]

OR

Describe the methods of regulating harvests of natural resources.

Q4) Discuss various measures to control water pollution.

[20]

OR

What is optimum rate of extraction? Explain L. C. Gray's views on it.

मराठी रूपांतर

- सूचना: 1) सर्व प्रश्न आवश्यक.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Public
Ecological

प्र.1) बहुपर्यायी प्रश्न

अ) योग्य पर्याय निवडा.

[10]

- i) प्रबळ शाश्वतता विचारानुसार, मानवनिर्मिती भांडवल आणि नैसर्गिक भांडवल हे एकमेकास असतात.
- अ) संबंधित नसतात ब) पूरक
क) पर्यायी ड) पूर्ण पर्यायी
- ii) खालील पैकी काय अशाश्वततेचे निर्देशक आहे?
- अ) आर्थिक विकास ब) शाश्वत विकास
क) हवा प्रदूषण ड) यापैकी नाही
- iii) खालीलपैकी कोणी अनविनीकरणक्षम ससांधनाच्या वापरासंबंधी प्रतिमान विकसित केलेले आहे?
- अ) अँडम स्मिथ ब) एल. सी. ग्रे.
क) जे. एम. केन्स ड) डेविड रिकार्डो
- iv) रोमच्या क्लबमार्फत प्रकाशित केला गेलेला 'वृद्धीच्या मर्यादा' हा अहवाल मध्ये प्रकाशित झाला.
- अ) 1992 ब) 1931
क) 1776 ड) 1972
- v) ज्या वस्तू शासनामार्फत समाजाच्या आर्थिक आणि सामाजिक कल्याणाच्या वाढीसाठी पूरविल्या जातात त्यांना म्हणतात.
- अ) खाजगी वस्तू ब) गूणवत्ता वस्तू
क) बिगर - गूणवत्ता वस्तू ड) भांडवली वस्तू

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

[10]

- i) वापर आणि बिगर - वापर मूल्य म्हणजे काय?
- ii) हॉटेलिंग प्रतिमानांतर्गत पर्याप्त वापराचा दर कधी साध्य होतो?
- iii) संसाधनाची पूनर्प्रक्रिया म्हणजे काय?
- iv) ध्वनी प्रदूषणाची दोन कारणे सांगा.
- v) संसाधनाच्या न्हासा विरोधातील भारतातील लोकचळवळीची दोन नावे सांगा.

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही चारवर टिपा लिहा.

- अ) संसाधनाचा वापर आणि कल्याणाचे महत्तमीकरण
- ब) रोमचा क्लब दृष्टीकोन
- क) कमकूवत शाश्वतता
- ड) वनस्पती प्रजनन अधिकार
- इ) वाट्याच्या माध्यमातून संसाधन कापणीचे नियमन
- फ) बाह्यतांचे प्रकार

Public
Ecological

प्र.3) शाश्वत विकास म्हणजे काय? कमकूवत आणि प्रबळ शाश्वततेतील फरक स्पष्ट करा. [20]

किंवा

नैसर्गिक ससाधनांच्या कापणी नियमनासाठीच्या विविध पद्धती स्पष्ट करा.

प्र.4) पाण्याचे प्रदूषण कमी करण्यासाठीच्या उपार्यांची चर्चा करा. [20]

किंवा

संसाधनाचा पर्याप्त वापर दर म्हणजे काय? यासंदर्भातील एल. सी. ग्रे. यांचे विचार स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Social Science) (Part - I) (Semester - II) Examination,
December - 2018**

**ECONOMICS (Paper - EC-4)
Ecological and Resource Economics
Sub. Code : 70027**

Day and Date : Monday, 10 - 12 - 2018

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions:
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Attempt all multiple choice questions in the main answer book.
 - 3) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type questions.

A) Choose the correct alternative of the following and rewrite the sentences.[10]

- i) Economic development _____ the natural resources.
 - a) preserves
 - b) increases
 - c) decreases
 - d) none of the above
- ii) The process of recycling _____ the life of resources.
 - a) increases
 - b) decreases
 - c) remains constant
 - d) slowly decreases
- iii) Sustainable development has _____ dimensions.
 - a) economic
 - b) social
 - c) environmental
 - d) all of these
- iv) _____ is method of natural resources harvest regulation.
 - a) Taxes
 - b) Quota
 - c) Sales ownership
 - d) All of these
- v) Negative environmental externalities are _____ pollution.
 - a) air
 - b) water
 - c) noise
 - d) all of these

B) Answer in one or two sentences.

- i) What do you mean by natural resources?
- ii) Write the two features of renewable resources
- iii) Define the term copy right.
- iv) What is meant by strong sustainability?
- v) Define the term pollution.

Q2) Write short notes on any four of the following.

[20]

- a) Non renewable resources
- b) Intellectual property rights
- c) Bionomic equilibrium
- d) People's movement against resources degradation
- e) Water pollution
- f) Recycling of natural resources

Q3) Explain the club of Rome approach to the scarcity of natural resources.[20]

OR

Discuss the indicators of the sustainable development.

Q4) Describe the instruments of regulating harvesting of the natural resources.[20]

OR

Describe the meaning, types of the externalities and suggest measures for their control.

प्र.2) खालील सहा पैकी कोणत्याही चारवर टीपा लिहा.

[20]

- अ) अनवीनकरण संसाधने
- ब) बौद्धिक संपदा अधिकार
- क) जैवीक आर्थिक समतोल
- ड) संसाधने घटी विरूद्ध जन आंदोलने
- इ) पाणी प्रदूषण
- फ) नैसर्गीक संसाधनाचे पुर्न चक्रीकरण

Public
Ecological

प्र.3) नैसर्गिक संसाधनाच्या संदर्भात क्लब ऑफ रोम दृष्टीकोनाचे सविस्तर विवेचन करा.

[20]

किंवा

चिंतन विकासाच्या निदर्शकांची चर्चा करा.

प्र.4) नैसर्गिक साधनांच्या कापणी नियमानांच्या साधनांचे वर्णन करा.

[20]

किंवा

बाह्यता अर्थ, प्रकार सांगून नियंत्रणाचे उपाय सूचवा.

Seat No.	
----------	--

**M.A. (Part - I) (Semester - II) (C.B.C.S.) Examination,
December - 2018**

ECONOMICS (Optional)

Agricultural Development in India

Sub. Code : 59001

Day and Date : Monday, 10 - 12 - 2018

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type Questions :

A) Choose correct answer from the given alternative. (2 marks each) [10]

i) Which model was implemented in India's second five year plan?

- a) Mahalanobis Model
- b) Harrod Model
- c) Lewis Model
- d) Mellor's Model

ii) White revolution is related to

- a) Poultry
- b) Dairy
- c) Fishery
- d) None of these

iii) CACP stands for -

- a) Commission for Agricultural costs and prices
- b) Cost and Prices Commission for agriculture
- c) Cost of agricultural commission and prices
- d) None of these

- iv) General Agreement on Trade in Services will not be applicable to -
- Services supplied from one country to another - cross border supply.
 - Transaction of goods across the border - Export Import.
 - Individuals traveling from own country to supply services in another - presence of natural persons.
 - Consumers making use of a service in another country - consumption abroad.
- v) Which of the following industry is not Agro-Industry?
- Sugar
 - Cotton spinning
 - Fruit processing
 - Iron

B) Answer in one or two sentence. (2 marks each)

[10]

- Define the term white revolution.
- What is agricultural biotechnology?
- Define the term water management?
- What is agricultural marketing?
- What do you mean by terms of trade?

Q2) Write short notes on any four of the following :

[20]

- Significance of agriculture
- Problems of rural electrification
- Cooperative marketing
- Importance of NCDC
- WTO and export subsidy
- Blue revolution

Q3) Critically examine the poverty eradication programmes in India.

[20]

OR

State and explain the terms of trade between agriculture and non-agricultural sector.

Q4) Explain the problems and progress of irrigation in India.

[20]

OR

What are the problems of rural industry in India? Explain.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गूण दर्शवितात.

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न :

अ) योग्य पर्याय निवडा.

[10]

- i) भारताच्या दुसऱ्या पंचवार्षिक योजनेसाठी खालीलपैकी कोणत्या प्रतिमानाचा अवलंब करण्यात आला होता.
- अ) महालनोबिस प्रतिमान ब) हॅरोल्ड प्रतिमान
क) लेवीस प्रतिमान ड) मेल्लोर प्रतिमान
- ii) श्वेत क्रांती कशाशी निगूडीत आहे?
- अ) कुकुटपालन ब) डेअरी
क) मत्सपालन ड) वरीलपैकी नाही
- iii) CACP म्हणजे
- अ) कमिशन फॉर ऑग्रिकल्चर कॉस्ट्स अँड प्राईसेस
ब) कॉस्ट अँड प्राईसेस कमिशन फॉर ऑग्रिकल्चर
क) कॉस्ट ऑफ ऑग्रिकल्चर कमिशन अँड प्राईसेस
ड) वरीलपैकी नाही
- iv) व्यापाराचा सर्वसाधारण करार कोणत्या सेवेशी संबंधित नाही.
- अ) एका देशातून दुसऱ्या देशात सेवा पुरवणे - सीमा पार पुरवठा
ब) वस्तुंचा सीमापार व्यवहार - आयात निर्यात
क) स्व:देशातून प्रवास सेवा पुरवठा करणारी व्यक्ती - नैसर्गिक व्यक्तींची उपस्थिती
ड) उपभोक्त्याने दुसऱ्या देशातल्या सेवांचा केलेला वापर - परदेशातील उपभोग
- v) खालीलपैकी कोणता उद्योग कृषी-उद्योग नाही.
- अ) साखर ब) कापूस कताई
क) फळ प्रक्रिया ड) लोखंड

ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा :

[10]

- i) श्वेत क्रांती म्हणजे काय?
- ii) कृषी जैव तंत्रज्ञान काय आहे?
- iii) जल व्यवस्थापन म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.
- iv) कृषी विपणन म्हणजे काय?
- v) व्यापारशर्ती म्हणजे काय?

Public Agri

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) कृषी क्षेत्राचे महत्व
- ब) ग्रामीण विद्युतीकरणच्या समस्या
- क) सहकारी विपणन
- ड) एन.सी.डी.सी. ची महत्व
- इ) डब्लु. टी. ओ. आणि निर्यात अनुदान
- फ) नीळ क्रांती

प्र.3) भारतातील दारिद्र्य निर्मूलन कार्यक्रमाचे टिकात्मक परीक्षण करा.

[20]

किंवा

कृषी आणि गैर-कृषी क्षेत्रामधील व्यापार शर्ती विशद करा.

प्र.4) भारतातील जलसिंचनाची प्रगती व त्यातील अडचणी स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

ग्रामीण उद्योगातील समस्या काय आहेत? त्या सविस्तर स्पष्ट करा.

ॐॐॐ

Seat No.	
-------------	--

M.A. (Part - I) (Semester - II) Examination, December - 2018
ECONOMICS (Paper-EO-09) (Optional)
Agricultural Development in India (New)
Sub. Code : 70028

Day and Date : Tuesday, 11 - 12 - 2018

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type Questions :

A) Choose correct answer from the given alternative. (2 marks each) [10]

- i) Blue revolution is related to
 - a) Fisheries production
 - b) Milk production
 - c) Egg production
 - d) None of these
- ii) The establishment of NABARD is in _____ year
 - a) 12th July 1982
 - b) 12th July 1980
 - c) 15th march 1940
 - d) None of these
- iii) National Commission on agriculture was headed by
 - a) M S Swaminathan
 - b) LK Jha
 - c) Raghuram Rajan
 - d) None of these
- iv) The year of establishment of CACP
 - a) 1961
 - b) 1964
 - c) 1980
 - d) 1965
- v) Main objective of regulated markets is
 - a) Reduce the exploitation of farmers
 - b) Guarantee of price
 - c) To provide infrastructural facilities
 - d) All of the above

B) Answer in one or two sentence. (2 marks each)

[10]

- i) What is buffer stock operation?
- ii) What is price spread?
- iii) Share of agriculture in India's National Income.
- iv) What is Contact Farming?
- v) In which year Kisan credit card scheme was introduced?

Q2) Write short notes on any four of the following :

[20]

- a) Organic farming
- b) Public Distribution system
- c) Challenges before Indian agriculture
- d) Second Green Revolution
- e) Impact of GST on Indian agriculture
- f) National Cooperative Development Corporation

Q3) Explain the role of Agriculture In Indian Economy.

[20]

OR

What is cropping pattern? Explain the factor affecting cropping pattern.

Q4) Discuss the problem of Agricultural marketing and its measures.

[20]

OR

Explain the Institutional and non- Institutional sources of agriculture finance in India.

H - 429

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गूण दर्शवितात.

Public Agori

प्र.1) वस्तुनिष्ठ प्रश्न :

अ) दिलेल्या पर्यायापैकी योग्य पर्याय निवडून वाक्य पूर्ण करा.

[10]

- i) निळी क्रांती संबंधित आहे.
अ) मत्स्य उत्पादन ब) दुग्ध उत्पादन
क) अंडी उत्पादन ड) यापेक्षा वेगळे
- ii) नाबार्ड ची स्थापना मध्ये करण्यात आली.
अ) 12 जुलै 1982 ब) 12 जुलै 1980
क) 15 मार्च 1940 ड) यापेक्षा वेगळे
- iii) भारतीय राष्ट्रीय कृषी आयोगाचे प्रमुख होते.
अ) एम. एस. स्वामिनाथन ब) एल. के. झा
क) रघूराम राजन ड) यापेक्षा वेगळे
- iv) CACP ची स्थापना या वर्षी करण्यात आली.
अ) 1961 ब) 1964
क) 1980 ड) 1965
- v) नियंत्रित बाजारपेठेचे मुख्य उद्दिष्ट हे आहे.
अ) शेतकर्यांची पिळवणूक कमी करणे
ब) किमतीची हमी देणे
क) मुलभूत सुविधा पुरविणे
ड) वरील सर्व

H - 429

[10]

- ब) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.
- बफर स्टॉक म्हणजे काय?
 - किंमत विस्थार.
 - भारतीय राष्ट्रीय उत्पन्नातील शेतीचा हिस्सा कीती.
 - करार शेती म्हणजे काय?
 - किसान क्रेडिट कार्डची सुखात कोणत्या वर्षी झाली?

Public
Agri

प्र.2) टिपा लिहा (कोणत्याही चार).

[20]

- सेंट्रिय शेती
- सार्वजनिक वितरण व्यवस्था
- भारतीय शेती समोरील अव्हाने
- दुसरी हरित क्रांती
- जी. एस. टी. चा कृषी क्षेत्रावरील प्रभाव
- राष्ट्रीय सहकारी विकास महामंडळ (NCDC)

प्र.3) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील कृषी क्षेत्राची भुमिका स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

पिकाचा आकृतीबंध म्हणजे काय? त्याच्यावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

प्र.4) कृषी बाजारपेठांच्या समस्या व त्यावरील उपाययोजनांची चर्चा करा.

[20]

किंवा

भारतातील कृषी वित्त व्यवस्थेतील संस्थात्मक व बिगर संस्थात्मक मार्ग स्पष्ट करा.

ॐॐॐ

H - 158

Total No. of Pages : 4

Seat
No.

M.A. (Part - I) (Semester - II) Examination, December - 2018

ECONOMICS (Paper - EO - 12) (Optional) (CBCS)

Financial Markets and Institutions

Sub. Code : 59005

Day and Date : Friday, 07 - 12 - 2018

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks to the question.

Q1) Objective type Questions.

A) Select the correct from given alternatives. [10]

- i) A bank working with a large proportion of deposits has to maintain an asset portfolio of
 - a) Less liquidity
 - b) More liquidity
 - c) Zero liquidity
 - d) Unchanged liquidity
- ii) RBI regulates the money market and SEBI regulates the capital market. Which segment is regulated by IRDA, out of the following sector?
 - a) Telecom
 - b) Insurance
 - c) Banking
 - d) Software
- iii) The merchant bank provides financial services to
 - a) Government Companies
 - b) Goods merchants
 - c) Capital market and corporate sector
 - d) None of these
- iv) The highest transaction of shares takes place in
 - a) NSE
 - b) BSE
 - c) RBI
 - d) NET

P.T.O.

- v) The market which helps commercial banks for Liquidity Adjustment is
- a) Commercial bill market b) Repo market
c) Acceptance market d) Bullion market
- B) Answer in one or two sentences. [10]
- i) Define the Overdraft facility.
ii) What is credit creation?
iii) Define the bill of exchange.
iv) State the two Conflicting Principles of commercial banks.
v) What is Call Money Market?

Q2) Write Short note on (Any Four) : [20]

- a) Qualitative methods of credit control
b) Certificates of deposits
c) Near Money
d) Advantages of Euro-Currencies
e) Merchant Banker
f) Role of IFC

Q3) Explain the role of financial institutions in economic development. [20]

OR

Narrate the banking sector reforms and the main recommendations of Narasimham committee I and II.

Q4) What is money market? Discuss various short term instruments used in money market in India. [20]

OR

Examine the objectives and functions of International Monetary Fund.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Public financial

प्र.1) वस्तुनिष्ठ स्वरूपातील प्रश्न.

अ) खालील दिलेल्या पर्यायातील योग्य उत्तरांना (✓) अशी खूण करा. [10]

i) बँका जर अधिक ठेवी स्विकारून काम करित असतील तर बँकांच्या मालमत्ता निवडीमध्ये असले पाहिले.

अ) कमी तरलता

ब) अधिक तरलता

क) शुन्य तरलता

ड) तरलतेमध्ये बदल नाही

ii) रिझर्व बँक नाणेबाजाराचे नियमन करते, (SEBI) सेबी भांडवल बाजाराचे नियमन करते. खालीलपैकी कोणत्या क्षेत्राचे नियमन IRDA करते?

अ) दुरसंचार

ब) विमा

क) बँकिंग

ड) सॉफ्टवेअर

iii) मर्चंट बँक यांना वित्तीय सेवा पुरविते.

अ) सरकारी कंपनी

ब) वस्तू व्यापारी

क) भांडवल बाजार व निगम क्षेत्र

ड) वरीलपैकी कोणतेही नाही

iv) शेअर्सचे सर्वाधिक व्यवहार येथे होते.

अ) NSE

ब) BSE

क) RBI

ड) NET

v) बाजार हे व्यापारी बँकांना तरलता समायोजनाकरीता मदत करते.

अ) व्यावसायिक व्यापारी हंडी बाजार

ब) रेपो बाजार

क) स्विकृती बाजार

ड) सराफा बाजार

- ब) एका ओळीत उत्तरे लिहा.
- अधिकर्ष सवलत (overdraft facility) व्याख्या द्या.
 - पतनिर्मिती म्हणजे काय?
 - हुंडी व्याख्या द्या.
 - व्यापारी बँकांची दोन परस्परविरोधी तत्वे सांगा.
 - मागणी व अल्पसूची, बाजार म्हणजे काय?

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- पतनियंत्रणाचे गुणात्मक पध्दती
- ठेव प्रमाणपत्र
- पैसा सदृश्य
- युरो-चलनाचे फायदे
- मर्चंट बँकर
- IFC ची भूमिका

प्र.3) आर्थिक विकासामध्ये वित्तीय संस्थांचे महत्त्व स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

बँकिंग क्षेत्रातील सुधारणा व नर्सिमहं समिती I आणि II मधिल महत्वाच्या शिफारशींचे कथन करा.

प्र.4) नाणेबाजार म्हणजे काय? भारतात नाणेबाजार मध्ये वापरल्या जाणाऱ्या विविध अल्पकालीन साधनांची चर्चा करा.

[20]

किंवा

आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची उद्दिष्टे व कार्ये यांचे परिक्षण करा.

H - 436

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

M.A. (Part - I) (Semester - II) Examination, December - 2018

ECONOMICS (Paper - EO - 13) (Optional) (Elective)

Financial Markets and Institutions (Old)

Sub. Code : 70032

Day and Date : Wednesday, 19 - 12 - 2018

Total Marks : 80

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Objective type Questions.

A) Choose correct answer from the given alternative. (2 marks each) [10]

i) NABARD established in _____ year

a) 1984	b) 1948
c) 1982	d) 1999

ii) IPO Market is submarket of _____.

a) Forex Market	b) Commodity Market
c) Capital Market	d) Money Market

iii) BOLT is related to _____.

- a) Bombay Stock Exchange
- b) National Stock Exchange
- c) Baroda Stock Exchange
- d) Baroda and Ocean Stock Exchange

iv) Interest rate risk is related to _____.

- a) Interest on Deposit Only
- b) Fluctuations in market interest rates
- c) Interest on Loans Only
- d) None of the Above

P.T.O.

- v) _____ are known as Bretton Woods twins.
- a) RBI and IMF b) IBRD and IMF
- c) ADB and IMF d) IFC and IMF

B) Answer in one or two sentence. (2 marks each) [10]

- i) What is main role of NABARD?
- ii) What is Forex Market?
- iii) Define the Future
- iv) Full form of IMF
- v) Define the Fixed Exchange Rate

Q2) Write short notes on any four of the following. [20]

- a) Explain the role of SIDBI
- b) Discuss the Financial Instruments of Capital Market
- c) Explain the functions of Stock Exchanges
- d) State the nature of Risk Hedging Instruments
- e) State the nature of New York Stock Exchange
- f) State the functions of International Finance Corporation

Q3) Explain the structure and role of financial system in economic development. [20]

OR

State the Structure and financial instruments of money market.

Q4) State the functions of stock market and explain the nature of BSE and NSE. [20]

OR

State the role of IMF and IBRD in development of devolving economies.

प्र.2) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) विकासातील सिडबी ची भूमिका स्पष्ट करा
- ब) भांडवल बाजारातील वित्तीय साधने सांगा
- क) रोखे बाजाराची कार्ये सांगा
- ड) रिस्क हेजिंग साधनांचे स्वरूप सांगा
- इ) न्युयॉर्क रोखे बाजाराचे स्वरूप स्पष्ट करा
- फ) IFC ची कार्ये सांगा

Financial

प्र.3) वित्तीय यंत्रांची रचना स्पष्ट करून वित्तीय बाजाराची आर्थिक विकासातील भूमिका स्पष्ट करा. [20]

किंवा

नाणे बाजाराची रचना स्पष्ट करून त्यामधील वित्तीय साधने विषद करा.

प्र.4) रोखे बाजाराची कार्ये सांगून मुंबई रोखे बाजार व राष्ट्रीय रोखे बाजाराचे स्वरूप विषद करा. [20]

किंवा

विकसनशील देशांच्या आर्थिक विकासातील IMF व IBRD ची भूमिका स्पष्ट करा.

▽▽▽▽

B) Answer in one or two sentences

[10]

- i) What is a Certificate of deposits?
- ii) Who suggested the Bank-Type Control of NBFIs?
- iii) Define credit risk.
- iv) What is SDR?
- v) Who prepares bills of exchange?

Q2) Write short note on (Any Four)

[20]

-
- a) SIDBI
 - b) Sub Markets of Money Market
 - c) National Stock exchange
 - d) Forward trading
 - e) Limitations of Flexible exchange rate
 - f) London Stock Exchange

Q3) Explain the structure of financial system in India. State its limitations. [20]

OR

What are the causes for risks in banking business? Suggest suitable steps to mitigate the risks.

Q4) Explain the reforms in primary and secondary capital market in India. [20]

OR

Analyse the working of world bank and its assistance to India.

प्र.2) टीपा लिहा (कोणतेही चार)

- अ) सिडबी
- ब) पैसा बाजाराचे उप बाजार
- क) नॅशनल स्टॉक एक्सचेंज
- ड) वायदा बाजार
- इ) लवचिक विनिमय दराच्या मर्यादा
- फ) लंडन स्टॉक मार्केट

प्र.3) भारतीय वित्तीय संरचनेचे विश्लेषण करा आणि मर्यादा स्पष्ट करा.

[20]

किंवा

बँक व्यवसायातील जोखीमेची कारणे कोणती? जोखीम कमी करण्यासाठी योग्य उपाय सूचवा.

प्र.4) भारतातील प्राथमिक व दुय्यम भांडवल बाजाराच्या सुधारणांचे विश्लेषण करा.

[20]

किंवा

जागतिक बँकेच्या कामकाजाचे विश्लेषण करून भारतास केलेले सहकार्य व सहाय्य स्पष्ट करा.

